

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

LENTE 2022

Veiligheid

De Sprokkel is uitgegeven door de Vereniging van Arbeiders van de Westhoek Noord. De Sprokkel is een tijdschrift dat verspreid wordt door de Vereniging van Arbeiders van de Westhoek Noord. De Sprokkel is een tijdschrift dat verspreid wordt door de Vereniging van Arbeiders van de Westhoek Noord.

Afgifteloket: Gent X
P913985 - BC31649

de Sprokkel

de Sprokkel | 10de jaargang nr.4

april - mei - juni 2022

Verschijnt driemaandelijks

Verantwoordelijke uitgever: Marc Van Muylem

erkeningsnummer: P913985

PB nummer: BC31649

Vrijzinnig Huis Koksijde

Galloperstraat 48

8670 Koksijde

M 0498 56 61 30

Contactadres Vrijzinnig huis Koksijde

Voorzitter: Joeri Stekelorum

T 058 52 08 94

vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

www.vrijzinnighuiskoksijde.be

kernredactie

Nele Deblauwe

Lieve De Cuyper

André Laveyne

Marc Mortier

Marc Van Muylem

droegen ook bij aan dit nummer

Tamara Beekmans

Robert Claes

Hilke Desmedt

Els Heytens

Stefan Hungenaert

Pink Panther

Gustaaf de Meersman

Greta Raeymakers

Joeri Stekelorum

Hans van der Loo

Bert-Jan Peter van der Mieden

Joren van Dijk

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3
Column	4
Hoofdartikels	5-13
Visietekst	14-15
Jonkies	16
Activiteiten in de regio	17-19
HuisvandeMens	20-21
Lokale vereniging	21-23
Boekbespreking	24
4 ^e Quizt'et	25
In de kijker	26-27

Editoriaal

Dag vrijzinnige vrienden,

Lentekriebels. Iedereen krijgt ze en er is bijna niemand die er niet blij van wordt. Vergeten is de lange winter, verdrongen zijn de koude dagen. Het leven is mooi, het is weer lente. Ik ben ervan overtuigd dat ook jij dit gevoel ervaart. Plannen smeden, het moment om het roer om te gooien en weer meer naar buiten te gaan.

Vrijheid, blijheid. Twee jaar met het *beestje*, het is lang. Het heeft ons sociale en gemeenschapsleven geen goed gedaan. Scherven weet je wel... maar die zijn met een stevige *colle tout* te lijmen. Vriendschap, maatschappelijk engagement, verantwoordelijkheidszin, wederzijds begrip, Als vrijzinnig-humanisten moeten wij in staat zijn om dingen ten goede te veranderen. Voor onszelf en voor onze medemensen. Voor een maakbare, duurzame samenleving. Om vooruit te kijken, positief te blijven en het goede na te streven.

In ons leven is **veiligheid** een belangrijk gegeven. Ons veilig voelen, ons geborgen voelen, het zit in ons DNA. Het is een mensenrecht, opgenomen in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het begrip veiligheid heeft ook heel wat facetten. Belangrijk dus dat we in dit nummer van de Sprokkel er even bij stil staan.

Alvast veel leesplezier!

Met vrijzinnige groet

Joeri Stekelorum
voorzitter VHK

PS: vergeet na het lezen van dit voorwoord niet om het paswoord van je computer te wijzigen 😊

Word fan van Vrijzinnig Huis Koksijde op facebook!
www.facebook.com/vrijzinnighuiskoksijde

Els Heytens aan de slag als nieuwe consulent bij het huisvandeMens in de regio Ieper/Koksijde/Diksmuide

Els Heytens beëindigde het post-graduaat Praktisch Humanisme aan de VUB. Vers van de schoolbanken is zij sinds 1 maart 2022 gestart als vrijzinnig humanistisch consulent bij het huisvandeMens.

Schoolbanken waren de voorbije 14 jaar ook overvloedig aanwezig in haar vorige job als leerlingenbegeleider en coördinator gelijke-onderwijskansen-beleid in het GO! technisch atheneum Ieper. Zij is heel enthousiast over de nieuwe wending in haar loopbaan en kijkt ernaar uit om jullie te ontmoeten, ergens onderweg in Ieper, Koksijde of Diksmuide.

UPV werd mens en wetenschap

Op 1 januari 2022 maakte UPV (Uitstraling Permanente Vorming) Wetenschapspopularisering VZW plaats voor Mensen en Wetenschap VZW. Daarmee verschuift de focus van wetenschapspopularisering naar wetenschapsdialoog en -communicatie.

Deze verschuiving is relevant in een samenleving waarin burgers goed wetenschappelijk geïnformeerd moeten zijn om hun rol als actieve burger kritisch en constructief op te nemen. Daarnaast is er de uitdaging voor de wetenschappers om hun wetenschappelijke kennis bruikbaar te maken voor dezelfde burger.

VRIJWILLIGE MEDEWERKERS GEZOCHT

Medewerker Vrijzinnig Huis Koksijde

Het Vrijzinnig Huis Koksijde draait op vrijwilligers. Een groep van gedreven medewerkers zetten zich in om onze werking te verzekeren. We zijn hen er bijzonder dankbaar voor.

Vrijwilliger zijn is je inzetten volgens je eigen vaardigheden, met engagement, maar zonder formele verplichtingen. Voor sommigen is het ook een opstapje naar nieuwe vriendschappen. Teamspirit. Samenwerken werkt!

Zin om samen met ons de uitdaging aan te gaan? Om zelf vrijwilliger te worden in ons Vrijzinnig Huis?

Helpende handen zijn welkom voor:

- Het openhouden van de bar op zondagvoormiddag of tijdens een activiteit in de week
- Kleine onderhoudswerken aan het gebouw of in de tuin
- Mee helpen organiseren van activiteiten
- Ons toekomstig project 'Kunst in (Vrijzinnig) Huis' mee helpen opzetten; tweemaal per jaar een tentoonstelling om lokaal artistiek talent in de kijker te plaatsen
- Ons project 'Muzikaal Talent van eigen Bodem' mee helpen in goede banen te leiden
- Occasionele administratieve ondersteuning

Stel je kandidaat en/of vraag meer info bij Joeri Stekelorum via 0494 53 28 63 of stekelorum@telenet.be of kom kennis maken met onze werking in het Vrijzinnig Huis Koksijde op een zondag tussen 11.00 en 13.30.

Redactiemedewerker De Sprokkel

Het redactieteam van De Sprokkel is op zoek naar nieuw bloed! Heb je een vlotte pen en een ruime blik? Eventueel ervaring in redactiewerk? Wil je mee brainstormen over de thema's en invulling van de rubrieken, artikels schrijven, interviews afnemen en uitschrijven, teksten redigeren? Is het haalbaar voor jou om de 3-maandelijkse redactievergaderingen in Koksijde of Diksmuide/hetzij online bij te wonen? Dan ben jij de persoon die we zoeken om ons team te versterken! Het is leerrijk en leuk, je krijgt ruimte om mee te denken en voorstellen te doen en je leert nieuwe mensen kennen. Stel je kandidaat bij Marc Van Muylem via vanmuylem@skynet.be

Helpende hand tijdens het sParks Festival Ieper

De eerste editie van het sParks festival was een onvergetelijke beleving voor al wie er aan meewerkte en werd erg gesmaakt door de bezoekers. Om het festival editie 2 op vrijdag 29, zaterdag 30 en zondag 31 juli 2022 opnieuw tot een succes te maken hopen de organisatoren (huisvandeMens i.s.m. HUJO, Humanistisch Verbond,...) opnieuw te kunnen rekenen op de medewerking van vele vrijwilligers. Op elke festivaldag zullen er opnieuw heel wat helpende handen nodig zijn. Dus wil jij de leuke sfeer beleven en tegelijk een taak opnemen? Stel je kandidaat bij Peter Vanthuyne via peter.vanthuyne@deMens.nu

Meer weten over sParks: www.facebook.com/sparksfestivalieper - www.sparksfestivalieper.com

De kijk van ... Stephan

Eind 2018 besliste – in ietwat weinig transparante omstandigheden – onze toenmalige regering (Michel I) om 34 state of the art F35 gevechtsvliegtuigen aan te kopen, een totale (aankoop én onderhoud) investering ‘geschat’ op een slordige vijftien (15) miljard euro. We hadden dat tuig blijkbaar nodig voor onze veiligheid. Er waren nogal wat bedenkingen rond heel die aankoop. Zelf vind ik die wapenwedloop eigenlijk verfoeilijk. Mijn riedel dat je best eerst de honger uit de wereld helpt eer je je met dergelijke projecten bezighoudt, mag ik dan nog wel waar en gerechtvaardigd vinden, helaas hij klinkt aftands en zo pijnlijk naïef. Nu besef ik ook wel dat defensie en alles wat daarbij komt kijken – weliswaar om de verkeerde redenen – belangrijk is. De wereld zoals we ze vandaag kennen bestaat uit verschillende machtsblokken, met pseudo hartverwarmende politici aan het hoofd die met wapenaankopen – en misschien nog meer met ermee te pronken – een vals veiligheidsgevoel proberen teweeg te brengen. Het recept kennen we al lang. Je maakt je bevolking wijs dat de anderen de slechten of oh wee gevaarlijk zijn, dus bewapenen maar. En als dat niet lukt, of de anderen bewapenen zich ook, kunnen er nog altijd wel wat wapens bij. Op die manier houdt het systeem zichzelf in stand. Uiteraard speelt de wapenindustrie hier handig op in. Niet alleen wijzen ze ons voortdurend op onze kwetsbaarheid – waardoor we ons niet meer veilig voelen en misschien wel geneigd zijn wapens te kopen – maar ook deinzzen ze er niet voor terug conflicten te manipuleren of zelfs uit te lokken. We leggen onze militaire veiligheid met andere woorden in de handen van diegenen die er alle belang bij hebben dat we ons niet veilig voelen en dat er zo regelmatig mogelijk wapengekletter is. Laten we wel wezen, ook in ons land zijn zelfs de meest progressieve partijen niet geneigd dat soort bedrijvigheid ernstig in vraag te stellen. Er is niet alleen de macht van het geld, werkgelegenheid speelt natuurlijk ook een rol. Maar dit terzijde.

In de controverse dat de aankoop van die F35 voorafging was een van de hoofdargumenten om specifiek voor dat (duurste) toestel te kiezen zijn onzichtbaarheid voor de Russen. Dure politici, militairen op hun paasbest en hooggeachte experts internationale politiek kwamen op tv uitleggen dat dergelijke toestellen voor radarsystemen onzichtbaar waren en we zodoende ongestoord over Rusland zouden kunnen vliegen. Wat wij Belgen daar te zoeken hebben is mij een raadsel, maar lidmaatschap van de NAVO vereist blijkbaar dat zo iets moet kunnen. Merkwaardig vond ik in heel die argumentatie, dat al dat schoon volk er zomaar vanuit ging dat andere mogendheden – dankzij die speciale technieken – die toestellen nooit op hun radar-

netwerk zouden kunnen zien. Mogen we daar zomaar vanuit gaan? Zou Poetin gebeld hebben naar onze toenmalige minister van defensie om hem dat de verzekeren? Zou Poetin eigenlijk ons überhaupt vertellen mocht hij ze wel kunnen zien? Sterker nog, die vliegtuigen moeten twintig of zelfs dertig jaar meegaan, weten onze experts nu al wat er dan mogelijk zal zijn op technisch vlak? Ter vergelijking: 20 jaar terug kenden we nog geen moderne smartphones.

Oud nieuws eigenlijk, ware het niet dat eind januari dit jaar zo’n machine uit de lucht gevallen is, in de Zuid-Chinese zee dan nog wel, dichtbij – inderdaad, u voelt al nattigheid – China. China, die dat warempel toch wel gezien heeft, ondanks al dat technisch vernuft. Serieus gekke toestanden dus. Kosten noch moeite worden door de VS noch door China gespaard om dat wapen te proberen bergen. China zou enorm veel kunnen bijleren en de VS zouden hun technische voorsprong drastisch zien verminderen. Jammer dat we net daar zoveel voor betaald hebben, terwijl er zoveel andere goedkopere noden zijn, die onze echte veiligheid veel meer in het gedrang brengen.

Stefan Hungenaert

Wat betekent veiligheid voor jou, de ander, voor ons en voor hen?

In de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens staan zeven artikelen die gaan over veiligheid en wetsbescherming: We hebben allemaal recht op erkenning en zijn allen gelijk voor de wet. We hebben recht op gelijke bescherming door de wet en op een eerlijke, openbare behandeling door onafhankelijke, onpartijdige en bevoegde (inter)nationale rechterlijke instanties. Niemand mag een ander willekeurig arresteren, zonder goede reden in de gevangenis stoppen, of het land uit sturen. Iemand is onschuldig, totdat diens schuld bewezen is en we kunnen alleen schuldig zijn aan een handeling of verzuim dat op dat moment een strafrechtelijk vergrijp was. We hebben allemaal recht op een rechtmatige straf. Niemand mag op willekeurige wijze de privacy van een ander schenden, diens huis binnendringen, of diens eer of goede naam aantasten. Deze Artikelen hebben betrekking op de wettelijke en juridische bescherming en veiligheid, waar we allemaal als mens recht op hebben.

We kunnen ons veilig voelen in een omgeving die niet zo veilig is en we kunnen ons onveilig voelen in een veilige omgeving. Het beleven van veiligheid is dus ook een persoonlijke beleving. We kennen veiligheid in leef-, woon- en werksituaties. Producten en diensten moeten veilig zijn.

Wat zijn de consequenties van onveiligheid?

De Europese Unie zorgt ervoor dat de aangesloten landen geen oorlog meer met elkaar voeren. Maar sociaal-economisch is de situatie niet conflictloos te noemen. De oneigenlijke focus op het eigenbelang maakt dat de economische situatie nog verre van veilig is. Sterker nog, we leven in een diepe economische en ecologische crisis. Hierdoor is er ook geen sprake van sociale stabiliteit. Het terrorisme als derde wereldoorlog en de manier waarop daarmee wordt omgegaan maakt dat wereldwijd veel mensen in angst en met bedreiging leven. De bestrijding van terrorisme is vaak niet gericht op het komen tot vrede, maar wordt veelal gebruikt als dekmantel voor oneigenlijke machtswil, egocentrisme, egoïsme en hebzucht. Door het op een oneigenlijke, volstrekt onrechtvaardige en generaliserende manier benadrukken en uitvergrooten van verschillen in waarden, normen en levensbeschouwing, worden andersdenkenden als vijand weggezet. Niet gericht op herstel en vergroten van verbinding, maar op afscherming van de eigen waarden en normen, op verwijdering en haat.

Hoe komen we tot een veiliger samenleving?

Economische, politieke en spirituele samenwerking en verbindingen zijn noodzakelijk om veiligheid, evenwicht en democratie te bewerkstelligen en te waarborgen. Zeker in deze tijd, waarin we wereldwijd geconfronteerd worden met de corona-pandemie. Veel meer dan tot nu toe is aandacht nodig voor preventiebeleid en voorlichting op het gebied van welvaart, welzijn en veiligheid. Bijvoorbeeld ten

aanzien van arbeid, gezondheid, mobiliteit, milieu en energie. Er zullen lokaal, nationaal, internationaal en mondiaal geheel andere prioriteiten (Priority) gesteld moeten worden. Risico-, preventie- en veiligheidsmanagement in de meest brede zin dient vertaald te worden naar (internationale) wetgeving en naar praktische adviezen voor organisaties en burgers. Velen zijn zich nog niet of onvoldoende bewust van de problemen die er zijn. En men weet veelal niet waardoor en waarom ze zijn ontstaan en hoe men ze moet oplossen. Daarom is perspectiefvol leiderschap, bewustwordingsmanagement en vertrouwensmanagement cruciaal.

1. Wat kunnen wij zelf doen vanuit onze individuele verantwoordelijkheid en mogelijkheden en wat dienen we gezamenlijk te doen?
2. Hoe kunnen wij individuele, lokale, nationale, internationale en mondiale wensen optimaal op elkaar afstemmen?
3. Hoe is de veiligheidsbeleving op fysiek, mentaal, emotioneel, sociaal, relationeel en spiritueel niveau?
4. Hoe kunnen de verschillende doelgroepen en bevolkingsgroepen het beste worden voorgelicht?
5. Wat kunnen we van elkaar leren? Hoe kunnen we onszelf, de ander en elkaar helpen?
6. Hoe kunnen we komen tot bewust worden, bewust zijn en bewust doen? Tot ander gedrag?
7. Het is noodzakelijk om het verleden en het heden grondig te evalueren. Wat ging er goed, wat ging er fout, en waarom? Wat kunnen we daarvan leren?
8. Welke bedreigingen, kansen en mogelijkheden zijn er?

Dat zijn een aantal vragen waar dringend een antwoord op gevonden dient te worden. In mijn nieuwe, door Pyramide zelf uitgegeven boek 'Perspectiefvol leiderschap. Management in de 21e eeuw' worden de oorzaak en de oplossing voor de huidige crises aangegeven, nieuwe inzichten en concrete handvatten en antwoord op deze vragen gegeven.

Een visie op veiligheid

Organisaties en overheden dienen een visie missie, strategie en beleid ten aanzien van veiligheid planmatig vast te leggen. Veiligheidsmanagement zorgt ervoor dat men continue risico's signaleert, inventariseert en analyseert en mogelijkheden en kansen tot verbetering vastlegt. En dat men een veiligheidsstrategie en -beleid bepaalt, uitvoert en evalueert, waarbij alle belanghebbenden worden betrokken. Daardoor worden risico's verminderd, de veiligheid geborgd en de veiligheidsbeleving vergroot en versterkt.

Er zijn twee soorten veiligheid: persoonlijke veiligheid en procesveiligheid; de mate waarin de organisatieprocessen veilig zijn voor de mens, de organisatie en de omgeving. De veiligheid van organisaties gaat verder dan de afwezigheid van ongevallen. Veiligheid wordt mede bepaald door de motivatie, inzet, openheid en bereidheid van betrokkenen en hun risico- en veiligheidsbewustzijn, om te komen tot een optimale veilige situatie en veiligheidsbeleving. Dit vraagt om een lange termijnvisie en oplossingen die gericht zijn op veiligheid op korte en lange termijn.

Een multidisciplinaire aanpak door de diverse maatschappelijke disciplines leidt tot innovatieve, creatieve en effectieve oplossingen, een breed draagvlak en optimale veiligheid in de (internationale) samenleving.

*Bert-Jan Peter van der Mieden
bjpvandermieden@pyramide.nl*

De netto-opbrengst van dit boek is bedoeld voor de stichting Globaliseringscentrum, die zich sterk maakt voor het realiseren van de mensen- en kinderrechten en de Sustainable Development Goals. Zie www.ikverbind.nl.

Het boek is te bestellen via : bjpvandermieden@pyramide.nl.

Veiligheid, over welke vorm hebben we het?

Veiligheid is vaak een belangrijk doel

Veiligheid is een thema dat in veel ruimtelijke vraagstukken een rol speelt. Verkeersveiligheid speelt bijvoorbeeld een rol bij het ontwerpen van wegen. Het voorkomen van inbraken is een doel bij het ontwerpen van huizen. De beleving van veiligheid is een belangrijke factor bij het inrichten van de openbare ruimte. Om ervoor te zorgen dat het ontwerp en de inrichting van de ruimte bijdraagt aan het bereiken van dit doel, moeten we inzicht krijgen in hoe de fysieke omgeving veiligheid beïnvloedt.

Veiligheid is een containerbegrip. Zoals de voorbeelden al aangeven, zijn er vele verschillende vormen van veiligheid. Afhankelijk van hoe we veiligheid definiëren, vinden we verschillende antwoorden op de vraag hoe de fysieke ruimte de veiligheid beïnvloedt. In ontwerpprocessen is het daarom belangrijk om goed af te bakenen welke vorm van veiligheid er precies bevordert moet worden.

Onze ervaring is dat er gemakkelijk spraakverwarring kan ontstaan doordat stakeholders in discussies verschillende vormen van veiligheid door elkaar gebruiken en dit in veel gevallen niet door hebben. Dit kan het proces frustreren omdat mensen langs elkaar heen praten en – in extreme gevallen – er toe leiden dat interventies worden uitgevoerd die geen effect hebben. Denk aan camera's die geplaatst worden om de beleving van veiligheid te verbeteren, terwijl uit een vergelijking van verschillende studies blijkt dat camera's hierop weinig tot geen effect hebben.

Wat is veiligheid?

In de kern gaat veiligheid over bedreigingen ten aanzien van een persoon, object, organisatie of land. Het kan hierbij dus gaan om de dreiging om lastig gevallen te worden, de kans op een ongeluk met de auto of de dreiging op oorlog. Het begrip veiligheid kan gebruikt worden om te benoemen wat deze bedreigingen zijn, hoe groot de kans op deze bedreigingen is (risico's), hoe wordt omgegaan met deze bedreigingen (opzoeken, vermijden of beschermen) of welke potentiële oorzaken aan- of afwezig zijn.

Veiligheid wordt in de (wetenschappelijke) literatuur op verschillende manieren ingedeeld. Voor het ontwerp en de inrichting van een ruimte met als doel de veiligheid te verbeteren, zijn de volgende indelingen interessant:

- **objectieve en subjectieve veiligheid;**
- **fysieke en sociale veiligheid;**
- **algemene en situationele veiligheid;**
- **geanticiperde en werkelijke veiligheid.**

Deze indelingen kunnen worden gecombineerd. Zo kan er bijvoorbeeld gesproken worden van objectieve fysieke veiligheid of subjectieve sociale veiligheid. Afhankelijk van welke indeling gekozen wordt, kunnen ook verschillende manieren worden gevonden om met het ontwerp en de inrichting van de ruimte de veiligheid te beïnvloeden. In de hierop volgende paragrafen zal ik het onderscheid verder uitwerken.

Objectieve en subjectieve veiligheid

Er zijn twee manieren waarop veiligheid gemeten kan worden. Door te meten:

- **Hoe vaak een gebeurtenis voorkomt, ook wel objectieve veiligheid genoemd**
- **Hoe bedreigd mensen zich voelen, ook wel subjectieve veiligheid genoemd**

Objectieve veiligheid gaat om de feitelijke aan- of afwezigheid van een bedreiging. Subjectieve veiligheid gaat over de mate 'waarin iemand zich in zijn woon- en leefsituatie [...] door misdrijven, overtredingen en ernstige overlast bedreigd voelt'. Vaak wordt verondersteld dat dit gevoel van veiligheid wordt veroorzaakt door objectieve veiligheid. Dit hoeft niet het geval te zijn; het verband tussen objectieve en subjectieve veiligheid is niet erg sterk.

Als we veiligheid focussen op criminaliteit, bijvoorbeeld, zien we deze zwakke relatie tussen objectieve en subjectieve veiligheid terug in de observatie dat een inwoner van een objectief veilige buurt nog steeds bang kan zijn dat hem of haar iets overkomt. Vice versa kan een inwoner van een objectief onveilige buurt zich veilig voelen in zijn of haar buurt. Deze zwakke relatie tussen objectieve en subjectieve veiligheid zien we ook terug in welke groepen mensen zich onveilig voelen.

De angst om slachtoffer te worden van een misdrijf is het hoogst onder ouderen en vrouwen, terwijl de objectieve kans hierop voor jonge mannen het hoogst is.

Als het doel van een ruimtelijke interventie is om objectieve veiligheid te verbeteren, dan moet het ontwerp en de inrichting van de ruimte bijdragen aan het voorkomen van bijvoorbeeld inbraken, auto-ongelukken of het instorten van een gebouw. Wanneer het verhogen van subjectieve veiligheid als doel wordt gesteld, dan moeten ruimtelijke interventies bijdragen aan een vermindering van de angst op bijvoorbeeld overlast, criminaliteit of een ongeval. In ontwerphandleidingen als CPTED of Sociaal Veilig Ontwerpen worden verschillende mogelijke interventies uitgewerkt die een bijdrage kunnen leveren aan objectieve en/of subjectieve veiligheid.

Ten slotte nog een interessant detail: objectieve veiligheid heeft soms het imago dat dit 'echte' veiligheid is, waarbij de neiging ontstaat om vooral deze vorm van veiligheid op te willen lossen. Het is goed om te beseffen dat er geen 'echte' veiligheid bestaat: objectieve veiligheid is net als subjectieve veiligheid een manier om veiligheid te meten. Dit detail heeft een praktische consequentie. De verschillende vormen van veiligheid worden door verschillende factoren beïnvloedt. Objectieve veiligheid kan bijvoorbeeld worden beïnvloedt door de toegankelijkheid van een locatie (kan een dief gemakkelijk ongezien in een ruimte komen?). Subjectieve vei-

ligheid kan bijvoorbeeld beïnvloedt worden door berichten in de media over onveiligheid (een inbraak in de stad). De manier waarop veiligheid wordt gedefinieerd, bepaalt daarmee de factoren die veiligheid beïnvloeden en daarmee de (on)mogelijkheden tot ruimtelijke interventies. Als er automatisch gefocust wordt op objectieve veiligheid als 'echte' veiligheid terwijl subjectieve veiligheid het werkelijke onderwerp is, lopen we het risico tijd en geld te investeren in maatregelen die niet het gewenste effect hebben.

Fysieke en sociale veiligheid

Als er over fysieke veiligheid wordt gesproken, bedoelt men "bedreiging van gezondheid en goederen door allerhande ongevallen in de natuur of technologie". Denk hierbij aan neervallende takken, auto-ongelukken of in extreme gevallen natuurrampen. Onder fysieke veiligheid vallen ook bekende veiligheidsonderwerpen als brandveiligheid, verkeersveiligheid, gebruiksveiligheid en (deels) arbo-veiligheid.

Tegenover fysieke veiligheid wordt vaak sociale veiligheid gezet. Hieronder worden "bedreigingen van gezondheid en goederen door handelingen van derden" verstaan. Denk hierbij aan intimidatie, inbraak of in extreme gevallen terrorisme. Een belangrijk aspect van sociale veiligheid is dat de bedreigingen van binnenuit komen, het gaat

om 'misdrijven en overtredingen die tot conflicten leiden tussen (groepen) burgers onderling'. Het gaat bij sociale veiligheid dus in de eerste plaats om de verhoudingen tussen inwoners onderling.

Fysieke veiligheid wordt in vergelijking met sociale veiligheid relatief veel gevat in (bouw)richtlijnen. Denk aan eisen die gesteld worden aan constructies, certificaten voor brandveiligheid of de richtlijn voor openbare verlichting voor een goede zichtbaarheid van objecten in de omgeving. Afhankelijk van het type fysieke veiligheid, wordt dit dus voor een deel al meegenomen in het ontwerp en inrichting van een ruimte (als rekening wordt gehouden met deze richtlijnen).

Voor sociale veiligheid zijn er minder van deze richtlijnen. Ik vermoed dat dit deels komt omdat sociale veiligheid per definitie afhankelijk is van het gedrag van mensen. Het gedrag van mensen wordt beïnvloed door veel verschillende aspecten en bekeken vanuit sociale veiligheid zijn deze aspecten nog lang niet allemaal even goed in kaart. Als ruimtelijke interventies het doel hebben om sociale veiligheid te verbeteren, moet er daarom vooral onderzoek gedaan worden naar de verschillende factoren die het gedrag van mensen beïnvloeden.

Algemene en situationele veiligheid

Algemene en situationele veiligheid verschillen in het gebied en tijdstip waarop uitspraken over veiligheid van toepassing zijn. Uitspraken als "ik heb geen vertrouwen in de overheid" passen hierbij. Situationele veiligheid focust op het hier en nu.

Het gaat om de vraag: als een persoon over straat loopt, hoe voelt hij of zij zich hier en nu?

Dit onderscheid is relevant, omdat net als bij de eerdere indelingen de keuze voor één van de categorieën bepaalt welke factoren veiligheid beïnvloeden. Mensen gebruiken andere informatie om tot een oordeel te komen over algemene veiligheid dan voor situationele veiligheid. In het laatste geval gebruiken mensen vooral sociale informatie om erachter te komen wat voor mensen er in de omgeving aanwezig zijn en welk gedrag zij normaal vinden. Als het gaat om de algemene veiligheidsbeleving, is het logischer om

te verwachten dat de invloed van deze sociale informatie lager is en factoren als media en politieke uitingen meer van invloed zijn.

Plat gezegd valt te verwachten dat de invloed van de fysieke ruimte op algemene veiligheid minimaal is, deze is groter als het gaat om situationele veiligheid. Hoe groot deze invloed in het laatste geval is, is nog niet duidelijk; hier moet nog meer onderzoek naar gedaan worden. Het is belangrijk om een goed onderscheid te maken tussen algemene en situationele veiligheid. Dit geeft een beter inzicht waar ruimtelijke interventies zeer waarschijnlijk wel of geen invloed op hebben.

Geanticiperde vs. werkelijke veiligheid

Het laatste onderscheid tussen geanticiperde en werkelijke veiligheid komt voort uit eigen ervaring. Ik ben dit onderscheid in de literatuur nog niet tegen gekomen. Geanticiperde veiligheid gaat over de veiligheid die mensen verwachten, al dan niet door toedoen van een verandering, bijvoorbeeld een nieuw ontwerp en inrichting van de openbare ruimte. Werkelijke veiligheid gaat over de veiligheid die werkelijk objectief wordt gemeten of subjectief wordt ervaren. Dit onderscheid is met name relevant bij participatieprocessen waarbij bewoners (mogelijk) weerstand hebben tegen een verandering in de fysieke ruimte. Bewoners anticiperen bij het beoordelen van de veiligheid op de verandering, niet op een uitgevoerde, bestaande situatie (dat kan nog niet, want die bestaat nog niet). Hierbij wordt wel eens de aanname gemaakt dat de veiligheid er op achteruit gaat.

In participatieprocessen valt op dat de verschillende stakeholders wel eens langs elkaar praten. De bewoners spreken dan over geanticiperde veiligheid als een werkelijkheid. Als de ontwerpende partij hierop reageert vanuit wat verwacht mag worden op basis van onderzoek en eerdere casussen, gaat het voorbij aan de emotie (angst) die hierbij speelt.

Dit onderscheid tussen geanticiperde en werkelijke veiligheid is minder relevant voor wat er feitelijk ontworpen wordt, maar meer voor het communicatieproces daaromheen. Het is hierbij goed om te beseffen dat deze geanticiperde veiligheid op meer dan alleen onderzoek en het feitelijk ontwerp wordt gebaseerd. Hierbij spelen vaak ook opvattingen over algemene veiligheid een rol, is mijn ervaring. Dit betekent dat er in zulke gevallen aandacht besteed moet worden aan het communicatieproces.

Verschillende definities

Het is goed om te beseffen dat ook in wetenschappelijke literatuur verschillende definities gebruikt worden voor het-

zelfde begrip. Deze onduidelijkheid zien we ook terug in discussies over veiligheid tussen ontwerpprofessionals.

Een paar voorbeelden:

- Met sociale veiligheid wordt soms subjectieve veiligheid bedoeld (komt vaak voor in gesprekken)
- Met sociale veiligheid worden soms zaken als welzijn en integratie aangeduid
- Sociale veiligheid wordt ook wel eens aangeduid als politieke veiligheid of persoonlijke veiligheid

Samenvatting

Veiligheid is een breed begrip. Voor het ontwerp en de inrichting van een ruimte met als doel de veiligheid te verbeteren, zijn de volgende indelingen interessant:

- objectieve en subjectieve veiligheid;
- fysieke en sociale veiligheid;
- algemene en situationele veiligheid;
- geanticiperde en werkelijke veiligheid.

Deze indelingen kunnen worden gecombineerd. Zo kan er bijvoorbeeld gesproken worden van objectieve fysieke veiligheid of subjectieve sociale veiligheid. Afhankelijk van welke indeling gekozen wordt, kunnen ook verschillende manieren worden gevonden om met het ontwerp en de inrichting van de ruimte de veiligheid te beïnvloeden.

*Joren van Dijk
omgevingspsycholoog*

Veiligheid zit van binnen, niet vanbuiten!

Als je je onveilig voelt zou je jezelf kunnen afvragen wat er eigenlijk aan de hand is. Als je je door iemand of door een groep onveilig voelt, is dat bijna altijd projectie als er geen aanwijsbare reden tot geweld aanwezig is.

Als je door je overlevingsmechanisme gewend bent je omgeving voortdurend af te checken of het rustig is, dat alles onder controle is, dan ben je gewend je veiligheid buiten jezelf te creëren. Dat heb je vaak vanaf kind aan zo gedaan in de gezinssituatie. Als deze niet veilig genoeg voor jou was, dan is dit denk- en gedachtepatroon zo bij je ontstaan en als volwassene is dit onveranderd als je niet beter weet dan dat dit zo is.

Maar echte veiligheid, waarop je kunt vertrouwen zit eigenlijk van binnen, in jezelf. Het is het vertrouwen in jezelf, als je jezelf voortdurend of heel vaak afwijst, voed je de onveiligheid in jezelf. Je gaat dan eigenlijk van jezelf weg. En dan ga je projecteren op anderen dat het door de ander komt waardoor je je onveilig voelt, doordat je je niet gehoord of gezien voelt. Maar laat jij je ook werkelijk zien aan je omgeving of aan anderen?

Als jij je onveilig voelt, heb je ook stevige muren om je heen

opgetrokken en een mechanisme aangewend om dit in stand te houden. Je zoekt dan namelijk voortdurend bevestiging van buitenaf, soms vraag je er letterlijk om. En als het dan tegenvalt wat je te horen krijgt, ga je je heel onveilig en angstig voelen. Als je je hier nog niet helemaal bewust van bent, dan creëer je eigenlijk je eigen spiraal naar beneden. Je loopt voortdurend risico om gekwetst te worden doordat je bevestiging zoekt van buitenaf terwijl je eigenlijk hoopt op bevestiging en goedkeuring van de ander. Maar het is niet de ander zijn of haar taak om jou te keuren in welke zin dan ook. Het is jouw taak en jouw eigen verantwoordelijkheid om jezelf te aanvaarden, jezelf goed te keuren, jezelf te bevestigen. Dat noemen ze ook zelfreflectie.

Als je in je gekwetste kindsdeel zit, wijs je vooral met de vinger naar buiten, de wereld doet het, de wereld of die persoon zorgt er voor dat jij je niet gezien en gehoord voelt en jij je niet veilig voelt. Als je een klein kind bent is dit een

normale beredenering, omdat kinderen dit bewustzijn nog niet hebben en reageren vanuit een gevoel van tekort.

Het is jouw taak en eigen verantwoordelijkheid dat je als volwassene je jezelf dit geeft, uit de spiraal stapt door geen bevestiging meer van buitenaf te vragen of te zoeken. Elke keer als je de neiging hebt dit te doen, corrigeer je jezelf

en geef je jezelf deze bevestiging. Dan hoef je je ook niet elke keer kleiner te maken dan je in wezen bent. Hiermee bouw je zelfvertrouwen op en er ontstaat langzamerhand een veiligheid die je van binnenuit ervaart. Zodra dit begint te groeien, voelt dat zo ontzettend fijn.

En elke keer als je nog onveiligheid in relatie tot anderen buiten jezelf ervaart, weet je dat je nog werk te doen hebt. Innerlijk werk. Verantwoordelijkheid nemen over je eigen handelen, gedachten en gevoelens. Dan kom je in verbinding met het volwassen deel van jezelf. Een volwassene overziet beter het geheel dan een kind en kan ook beter relativeren.

Als je vroeger als kind onveiligheid hebt ervaren, dan is het van groot belang in gesprek te gaan met dat deel in jezelf, bewust de tijd en ruimte nemen om het innerlijke kind op schoot te nemen en te troosten, hierdoor geef je jezelf veiligheid en geborgenheid, zodat je dit deel kan helen in jezelf. Dan word je een evenwichtiger mens en haalt je dit niet elke keer uit balans.

Het is in het begin een lastig proces maar het is zeker wel haalbaar en goed te doen. Het enige wat je hoeft te doen is alert te zijn als je in het mechanisme stapt, jezelf hierop te corrigeren en het omdraaien. Je kunt ook de *The work* van Byron Katie erop doen. (Is het waar?). En wat heel constructief is als je met regelmaat even 'met jezelf gaat zitten', om het innerlijke gekwetste kindsdeel op schoot te nemen, te troosten en toe te spreken dat jij het (jezelf) niet en nooit meer in de steek zal laten.

16 belangrijke tips om veiligheid van binnenuit te laten groeien:

1. Observeer jezelf als je onveiligheid ervaart.
2. Wil je goedkeuring of bevestiging van buiten af.
3. Ziet de ander je niet? Zie je jezelf wel?
4. Kijk naar de feiten? Klopt je waarneming wel, of is deze gekleurd door oude pijnen.
5. Nodig het volwassen deel in jezelf uit om mee te kijken en hierin de leiding te nemen.
6. Zeg zo vaak mogelijk tegen jezelf: "Ik ben veilig!" Dit werkt door als nieuw gedachtepatroon in de hersenen.
7. Wijs jezelf nooit af, nooit meer. Ook al maak je fouten, daar leer je van, dus dat is goed.
8. Maak in het begin 2 tot 3 x in de week tijd om contact te maken met het innerlijke kind.
9. Stel jezelf gerust als je angsten ervaart die jezelf ondermijnen, onderzoek ze en dwing jezelf om naar de feiten te blijven kijken ook al nemen je emoties het van je over, train jezelf hierin. Stap uit dit deel van jezelf en corrigeer jezelf.
10. Leg je hand op je hart en plant de woorden liefde, heiling en dankbaarheid daar, laat je hart opzwellen bij elke inademing en adem alles uit wat je op dat moment wil loslaten.
11. Geef een 'hallo' aan jezelf, waar ben je, om te voorkomen dat je weggaat van jezelf, als je deze pijn ervaart, hebben veel mensen de neiging om te dissociëren.
12. Strijk met je handen langs je lichaam om ervoor te zorgen dat je contact houdt met je zelf door middel van je lichaam.
13. Grond jezelf stevig: Moeder Aarde; wil je je met mij komen verbinden en met mij gronden vandaag de hele dag, op een inademing nodig je de Aarde energie uit omhoog vanuit het middelpunt van de Aarde.
14. Maak opnieuw contact met degene waarbij je onveiligheid ervoer als je in je volwassen deel zit, en realiseer dat niemand zo veel macht over je kan hebben, dat dit alleen in je eigen hoofd zich afspeelt; het goede hiervan is dat je dit wel kunt veranderen. Hierdoor leer je opnieuw vertrouwen te hebben in mensen door positieve ervaringen als je dit stuk tenminste aan wilt gaan. Er zijn helaas genoeg mensen die hier de rest van hun leven in blijven zitten en zichzelf eigenlijk hiermee pijn doen. Want je geeft hiermee de erkenning op je bestaansrecht uit handen aan anderen, of zij mogen bepalen dat jij mag bestaan en dat je er mag zijn. Dat is niet hun taak, dat is jouw taak.
15. Wees lief voor jezelf als het een keer niet lukt, maar onderzoek dan wel hoe je het de volgende keer beter aan kunt pakken.
16. Adem in en adem uit.

Tamara Beekmans
directeur van de *Vrouwenkracht Academie*

website: www.vrouwenkrachtacademie.nl

In haar boek 'De roep van de hooggevoelige vrouw' vind je een hoofdstuk over veiligheid.

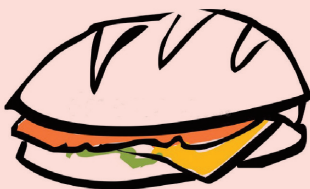
Psychologische veiligheid als sleutel tot succesvolle teams

Het gevoel hebben om erbij te horen. Zeggen wat je op het lever hebt. Fouten openlijk durven te bespreken. Onbevreesd presteren. De boel uitdagen en in beweging brengen. En tegelijkertijd voor een positieve sfeer zorgen. Er bestaat een overkoepelende term voor: psychologische veiligheid. Je zou zeggen dat het de gewoonste zaak in de wereld is. Maar dat is niet zo. Uit ervaring en onderzoek blijkt dat het er in veel teams en organisaties weinig open en veilig aan toe gaat. Maar wat is psychologische veiligheid eigenlijk? Hoe werkt het en hoe kun je het werkend maken? In dit artikel zal ik deze vragen één voor één trachten te beantwoorden.

Waarom is psychologische veiligheid actueel?

Voordat we op het thema ingaan, eerst nog iets over de actualiteit van psychologische veiligheid. Er wordt momenteel veel over geschreven. Het aantal streams en webinars over het onderwerp groeit bijna exponentieel. Trainers, coaches en adviseurs zien het als een nieuw werkgebied. Maar hoe komt dat? Waarom is de thematiek van psychologische veiligheid actueel? Daar zijn meerdere redenen voor, waarvan ik er vier zal noemen.

In de eerste plaats heeft de aandacht te maken met de snel veranderende omgeving. We spreken in dit verband van een VOCA-wereld. Dit is een ooit door het Amerikaanse leger bedacht acroniem dat staat voor Vluchtig, Onzeker, Complex en Ambigu. Deze termen verwijzen naar een zeer dynamische en complexe omgeving, waarin alles vloeibaar is geworden en nog maar weinig dingen vaststaan. Een wereld, waarin onzekerheden en crises bijna permanent op de loer liggen. Dat noopt niet alleen tot continu leren, maar ook tot intensieve samenwerking. Niemand heeft alle kennis meer in pacht en niemand kan de ingewikkelde vraagstukken van vandaag in zijn eentje oplossen. Daar heb je teams voor nodig. Zoals wij hierna nog zullen zien, is die samenwerking in teams niet zonder risico's. Op dat punt komt psychologische veiligheid om de hoek kijken.

Inclusie
Delen
Leveren
Uitdagen
Positiviteit

In de tweede plaats komt de belangstelling voor het thema ook voort uit een positiever mensbeeld ('de meeste mensen deugen')

in plaats van het aloude 'je moet anderen wantrouwen') en de zichtbare behoeften aan autonomie, verbinding en competentie. Deze behoeften staan onder meer aan de basis van meerdere bewegingen in de richting van meer diversiteit en inclusie (#BlackLivesMatter), het bestrijden van seksueel intimiderend gedrag (#MeToo), alsmede het streven naar purpose en integer handelen. Wat er gebeurt wanneer er niet of onvoldoende aan deze behoeften tege-

moet wordt gekomen, zien wij momenteel in de Verenigde Staten. Miljoenen Amerikanen zegden de afgelopen maanden hun baan op. Een onderzoeker bedacht er meteen de term 'Great Resignation' voor. De Grote ontslaggolf. De oorzaak hiervan? Men is de enorme werkdruk beu. Men snakt naar autonomie en naar zinvol werk. Men wil werken in een betere, meer open en veilige werkomgeving. Vooral werknemers die zich tijdens de pandemie niet gesteund voelden door hun werkgever nemen de benen, zo blijkt uit onderzoek. De leegloop bij bedrijven laat zijn sporen na: als gevolg van personeelsgebrek beperken winkels en horeca hun openingstijden of waarschuwen ze voor gebrekkige service.

Een derde factor die de aandacht voor het onderwerp stimuleert, zijn de vele bedrijfsschandalen die breeduit in de media worden besproken. Het Dieseltgate schandaal, het schandaal rond Boeing 737 Max of de toeslagenaffaire bij de Nederlandse Belastingdienst – het zijn stuk voor stuk enorme 'reputatiekillers' gebleken. De oorzaak van al die ontsporingen: organisaties die in de greep waren van een 'angstcultuur en waar mensen zich 'psychologische Onveilig' voelden.

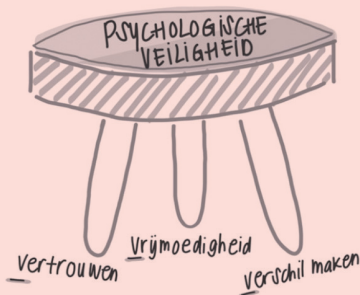
De vierde en laatste factor die ervoor zorgt dat psychologische veiligheid op de agenda komt, heeft te maken met de groeiende sensitiviteit voor veiligheidsissues. Je zou in dit verband kunnen stellen, dat naarmate de grote rampen steeds meer zijn uitgebannen, er steeds meer aandacht en gevoeligheid bestaat voor kleine en subtiele rampen in de alledaagse omgang. Met de verwijzing naar het kleine en subtiele karakter doe ik overigens niets af aan het belang ervan. Integendeel, iemand die zwijgt omdat hij of zij zich niet veilig genoeg voelt om te spreken, kan aan de basis van een enorme ramp staan.

De vijf kenmerken van psychologische veiligheid ('Big Five')

Na de publicaties en onderzoeken van de afgelopen jaren erop na te hebben geslagen, is één ding glashelder. Psychologische veiligheid is een containerbegrip. De vijf meest

in het oog springende kenmerken zijn: inclusie, delen, leveren, uitdagen en positiviteit. Hoewel sommigen geneigd zijn om hier een logische volgorde in te zien, is dat wat ons betreft niet het geval. Je kunt bij elk willekeurig kenmerk instappen. Wel is het zo, dat er een bepaalde logica achter de kenmerken zit. Stel de Big Five voor als een sandwich. Een 'Big Sandwich' welteverstaan (zie figuur 1). Het bovenste deel zou bestaan uit de kenmerken inclusie en delen. Beide hangen nauw samen. Wanneer je je niet geaccepteerd of thuis voelt in een team, zul je niet makkelijk je mening geven of fouten openlijk bespreken. Omgekeerd leidt delen tot hechtere banden. Leveren staat metaforisch voor het beleg op het brood. Het is het middenstuk van de 'Big Five'. Leveren betekent dat je als volwaardig lid van een team meedoet. Maar ook dat inspanningen en capaciteiten gewaardeerd worden. Het onderste deel van de sandwich bestaat uit de twee samenhangende kenmerken uitdagen en positiviteit. Beide kunnen niet zonder elkaar: in een negatieve sfeer zal uitdagen meteen gezien worden als een ontoelaatbare provocatie. Omgekeerd zal het in twijfel trekken van vanzelfsprekendheden of het opereren van vernieuwingen vrij makkelijk op een muur van weerstand stuiten.

Dan de volgende vraag: hoe werkt psychologische veiligheid? Wat zijn de achterliggende factoren? Aan welke knoppen kun je draaien als je psychologische veiligheid wilt stimuleren? Als je de literatuur erop naslaat, dan kun je er drie factoren uit destilleren. Ze beginnen alle drie met de letter V van Veiligheid: Vertrouwen, Vrijmoedigheid en Verschil maken. Je kunt ze zien als de drie poten van een krukje. Je hebt ze alle drie nodig om er veilig op te kunnen zitten. Ook moet je de balans tussen de drie poten in de gaten houden. Ze moeten ongeveer even lang en van dezelfde dikte zijn

Psychologische veiligheid ondersteund door drie poten

We lichten de drie factoren kort toe:

- **Vertrouwen** verwijst naar de zelfgekozen bereidheid om anderen vanuit positieve verwachtingen tegemoet te treden. Vertrouwen gaat over het geloof in de betrouwbaarheid – eerlijkheid en consistentie – van de ander. Het is dus een relationeel concept, gebaseerd op het geloof

in de positieve intenties van anderen. Vertrouwen wordt gevoed door het maken van verbinding, het ontwikkelen van gedeelde betekenis en waarden ('common ground') en het respecteren van gezamenlijke afspraken.

- **Vrijmoedigheid** betekent enerzijds 'vrij zijn' en anderzijds 'moed hebben'. Het gaat open staan voor vreemden. Om het geven van je mening. Het bespreken van fouten. Het uit volle overtuiging meedoen. Het uitdagen van de gevestigde orde. Maar ook om een kwetsbare opstelling. Vrijmoedigheid heeft te maken met onafhankelijkheid, ongedwongen- en onbevangingheid, eerlijkheid en directheid, onbevreesd denken en handelen. Vrijmoedigheid wordt gevoed door een gevoel van autonomie, het geloof in eigen kunnen en het koesteren van radicale openhartigheid.
- **Verschil maken** verwijst naar de prestaties die je wilt leveren en de impact die je wilt hebben. Het gaat om het naleven van ambities. Het toevoegen van iets van waarde aan het leven van anderen. De wil om het verschil te maken geeft energie, richting en verbindt. Het behoedt je voor de fout om psychologische veiligheid als een doel op zich te beschouwen en niet als een middel om een doel te bereiken. Verschil maken heeft betrekking op het nastreven van gewaagde ambities, focus op de essentie en continu leren.

Tot slot: houd voor ogen dat werken aan psychologische veiligheid geen eenmalig project, maar een continue opgave is. Hoewel de achterliggende theorie vrij simpel oogt, is de praktijk vaak weerbarstiger. Om je de energie te geven om moeilijkheden en tegenslagen op te vangen, is het goed om de volgende woorden uit het gedicht 'Risico' van Anais Nin voor ogen te houden:

*En toen kwam de dag,
dat het risico
om strak te blijven
in een knop
pijnlijker was
dan het risico
om tot bloei te komen.*

Hans van der Loo
gedragsdeskundige en expert op het gebied van psychologische veiligheid en zelfmotivatie*

*Hij schreef meer dan tien managementbestsellers waaronder de boeken 'Psychologische Veiligheid' (2020) en 'Veldgids psychologische veiligheid' (2021), samen met Joriene Beks). Je kunt hem bereiken via info@hansvanderloo.nl

Uit het Rijke Roomse verleden.

Mijn tante Germaine was geobsedeerd door zonde, duivel en god. In die volgorde. Mijn moeder noemde dat een ziekte, de godsdienstziekte.

In feite was zij geen echte tante. Het was een nicht van mijn vader. Maar zijn grootouders, dus mijn overgrootouders, neukten gelijk de konijnen en produceerden kinders aan de lopende band. Resultaat was het bestaan van nichten en neven die tientallen jaren ouder of jonger waren dan mijn papa. Voor het gemak werden alle ouderen tante of nonkel genoemd.

Zoals dat in die tijd de gewoonte was gingen wij regelmatig op familiebezoek. Ook bij die nicht/tante, meestal ter gelegenheid van Wondelgem -kermis. Dan bakte zij wafels voor de bezoekers en verkondigde luidop haar obsessies. Na de wafels gingen de mannen een potje kaarten en de vrouwen wat kletsen. En de kinderen luisterden met gloeiende oortjes.

Germaine vond dat het leven één grote smeerboel was. Eén grote zonde. Alles was zonde en in het bijzonder seks. Dat was zonde in het kwadraat, want een pure uitvinding van de duivel.

Ons leven werd bepaald en gestuurd door Satan en wij beseften het niet. We moesten permanent boete doen om ons te zuiveren en later in het hiernamaals naast god te kunnen zitten. We dienden Satan op de knieën krijgen. Maar hoe doe je zo iets?

Veel bidden, vasten, verstervingen doen, op bedevaart gaan, wekelijks biechten, alle dagen de mis bijwonen, regelmatig hosties eten, de heiligen gedenken, iedere dag een slok gewijd water uit Frans Lourdes drinken. One sip a day keeps the devil away. Zij en haar huisgenoten kregen dan wel het vliegend schijt, want dat vocht was soms al maanden oud.

Mijn moeder vroeg bij die gelegenheden regelmatig om over iets anders te klappen, maar Germaine luisterde niet.

Zoals reeds gezegd was zij geobsedeerd en dan zwijgt men niet. Een getuige van Jehova had er niets aan.

De aanbidding van Maria was haar stokpaardje. Dat mens was zwanger geworden zonder te neuken en dan nog bevallen van een god. Faut le faire. Dat was het summum van heiligheid. Germaine identificeerde zich met die maagd. Voor zover dat mogelijk was natuurlijk, want zij was nu ook niet meer ongeschonden. Misschien droomde zij wel van een dergelijke zwangerschap. Een soort Freudiaanse identificatie. En voor je het weet komt daar een hysterische zwangerschap uit. In de volksmond een windei. Curzio Malaparte heeft daar een leuk verhaal over geschreven. Weliswaar bij een homofiel, maar soit.

Voor mijn plechtige communie kreeg ik van haar een beschilderd houten Mariabeeldje. En ze fluisterde mij toe dat de maagd mij zuiver zou houden. Wist ik veel wat zij bedoelde. Ik dacht dat het een stuk zeep was.

Germaine had drie kinderen. Toen ik enige kennis had opgedaan over waar de kindjes vandaan kwamen (dank zij mijn moeder) berekende ik dat tante Germaine in haar leven drie maal geslachtsgemeenschap had meegemaakt. Minstens toch. Mijn moeder moest er om lachen en zei dat het waarschijnlijk niet veel meer is geweest dank zij haar ziekte. Mijn vader kon er niet om lachen. Het was tenslotte familie van zijn kant en daar moest je toch enige eerbied voor opbrengen. Bovendien zag hij dat geklap over de menselijke voortplanting tussen zijn vrouw en zijn zoon niet goed zitten. Die jongen is veel te jong, zei hij, je brengt zijn hoofd op hol. Beter te vroeg dan te laat, repliceerde mijn mama. Toen ik eens uit de tuin kwam en verkondigde dat ik twee slakken had zien paren, schoot hij uit zijn krammen. Kijk, riep hij uit, dat is nu het resultaat van al dat gezever. Hij heeft nooit geweten dat zijn vrouw jaren later voor haar zontje condooms ging komen.

Het eerste kind van Germaine was een zoon, Felix genoemd, de gelukkige. Meer dan tien jaar jonger dan mijn

vader. Hij was een intelligente jongen en volgde middelbaar onderwijs in het Sint-Lievenscollege te Gent. Toen hij negentien jaar was deed hij zijn legerdienst bij de marine en bracht het zelfs tot officier. Ik denk nog altijd dat dit de redding is geweest van die knaap. Eindelijk weg uit dat benepen, bedompt, verstikkend en ziekelijk milieu. Hij zal de Langestraat in Oostende hebben leren kennen. En misschien is hij zelfs ontmaagd in het bordeel Chez Germaine.

Mijn vader trachtte hem te overtuigen om bij de marine te blijven. Een officier in de familie, dat hadden we nog nooit meegemaakt. Maar hij weigerde. Hij trouwde wel in zijn parade-uniform met degen. Ik was aanwezig op dat trouwfeest en vond hem indrukwekkend. Ik nam mij voor ook officier te worden om te kunnen paraderen in een uniform. Gelukkig ben ik later van gedacht veranderd.

Felix werd zelfstandig verzekeringsmakelaar en ging wonen op een woonerf in Sint-Amandsberg. Daar stonden een tiental huizen, die allen betrokken werden door jonge gezinnen. Via zijn bemiddeling nam mijn moeder een kuisvrouw in dienst, een overbuurvrouw van Felix, die een bijverdienste zocht. Na enkele maanden nam zij mijn mama in vertrouwen over het overspel van haar echtgenoot. Hij deed het met de vrouw van Felix. Mijn moeder was op dat gebied nogal strikt in de leer. Scheve schaatsen rijden binnen het huwelijk was not done. Dus nam zij zich voor Felix op de hoogte te brengen van de situatie. Met de beste bedoelingen natuurlijk en voor zijn eigen heil. Hij was tenslotte familie. Zij nodigde hem uit voor een gesprek en Felix kwam gezwind aan, denkend aan een extra verzekeringetje. Hij aanhoorde haar gelaten en verklaarde tenslotte dat hij op de hoogte was van die affaire. Et alors ! Bovendien zou zijn overbuurvrouw beter haar mond houden want zij was er ook niet vies van. Zij lustte er eveneens pap van zou een Hollander zeggen.

Mijn moeder stond paf. Zo iets ging haar verstand te boven. Vrije seks op een woonerf in Sint-Amandsberg! Op enkele kilometers van ons huis! Had Germaine het geweten, ze had het niet overleefd.

Haar tweede kind was een dochter, Janine. Toen die de huwbare leeftijd bereikte en geen aanstalten maakte om non te worden, was het tijd om een pretendent te vinden. Blijkbaar waren er genoeg kandidaten, want de een na de andere kwam en verdween. En ze bleven maar komen en bleven verdwijnen. Je kon nu toch de dochter van een dergelijke moeder niet verdenken van enige promiscuïteit. Dus was er iets anders aan de hand. En de aap kwam na zekere tijd uit mouw. Of liever uit de broek. Op het ogenblik dat een vrijer een poging ondernam om onder de kledij van Janine enige verkenning uit te voeren, werden de relaties stante pede verbroken. Want de duivel was op pad. Mijn moeder had daar een radicale mening over. Ze zal eens haar knieën uit elkaar moeten doen, zei ze, want anders

geraakt ze nooit aan een vent. Of ze dat ooit aan Janine gezegd heeft, weet ik niet. Maar kijk, plots was daar toch een nieuw huwelijk in de familie. Sesam had zich geopend.

Enkele jaren later kwam dat duo bij ons ter gelegenheid van een traditioneel familiebezoek. De visite was één grote weeklacht over de ramp die hen was overkomen. Ze hadden een huis gebouwd, zoals ieder jong Vlaams koppel in die tijd, en dat was aan de ene kant aan het wegzakken. De toren van Pisa in Merelbeke. Hun leven was één grote strijd tegen de verkoper van de grond, de architect, de aannemer en de zogezegde experten. Om nog maar te zwijgen over de advocaten die hen handen vol geld kostten en geen bal uit staken. Hun leven was een puinhoop.

Na het bezoek werd nog even nagekaart over alle miserie die een mens kan overkomen. Ik opperde dat het scheef huis misschien een straf van god was voor de voortijdige open knieën. Mijn moeder kreeg de slappe lach. Mijn vader vond dat oneerbiedig. Misschien had hij wel gelijk. Maar ik kon het niet laten. Ik ben de zoon van mijn moeder.

Het derde kind was terug een dochter, Marie-Josée. Ik herinner mij haar als een graatmager ding. Dat meisje had anorexie. Met een dergelijke moeder was het een klassiek voorbeeld van reactie op een verstikkende opvoeding. Zij deed altijd zeer jolig tegen mijn zus en mij en trachtte ons bij familiebezoeken te vermaken met allerlei domme spelletjes. Marie-Josée was zeer actief binnen de parochiale jeugdbeweging en bracht het zelfs tot leidinggevende functies. Uiteindelijk ging ze samenwonen met een andere chiro-leidster en kwam wat kilo's bij. Ze had de ware liefde ontdekt.

Tante Germaine toch. Een zoon die de vrije liefde bedrijft, een dochter die voortijdig haar benen opent met alle gevolgen van dien en een andere dochter die de lesbische toer op gaat. Is dat geen reden om je om te draaien in je graf?

Maar ik neem je niets kwalijk, tante. Je bent godverdomme een slachtoffer. Van een systeem dat hersenspoelt, menselijke gedragingen onderdrukt, kunstmatig schuldbesef ontwikkelt, verbiedt om te genieten van het leven, onderdanigheid predikt en nog andere vrome deugden aanbeveelt.

Natuurlijk zeggen ze dat dit vandaag niet meer aan de orde van de dag is. Het zou er nog aan mankeren. En dat we dit alles moeten zien in een historisch kader. Mij goed. Maar er rust op dat instituut dan ook een immense historische schuld. Wanneer komt er eens een pardon?

Aan mijn tante Germaine en alle Germaines die ooit op deze wereld bestaan hebben.

Pink Panther

Jonkies

Jonge vrijzinnig humanisten kunnen vanaf nu terecht bij Dwaalzin!

In 2020 startte deMens.nu met een nieuwe jongerenwerking. Het jongerenteam werkt verschillende participatieve projecten uit en richt zich op jongeren tussen 18 en 30 jaar. In de korte periode dat we actief zijn hebben we reeds heel wat projecten gerealiseerd. In West-Vlaanderen vonden de existentiële crisisavonden plaats. Deze gaven de ruimte aan jongeren om samen te komen en te praten over onderwerpen zoals eenzaamheid, fouten maken en spijt hebben, de rol van een job in je leven, op zoek gaan naar het perfecte leven, ... We benaderen deze onderwerpen op een laagdrempelige manier. Zoals in de meeste projecten worden er projectvrijwilligers betrokken bij de organisatie.

Een project dat een iets hoger niveau van participatie vroeg was Taboebrekers. Hierin zetten jongeren een heuse informatiecampagne op over verschillende maatschappelijke taboes. De editie van 2021 besprak grensoverschrijdend gedrag, mentale gezondheid, gender, kink, structurele discriminatie en alternatieve gezinsvormen. De tweede editie zit momenteel in de opstartingsfase.

Projecten in andere provincies waren onder andere Chaud, een project rond sociaal ondernemen; Erdoorheen, studenten die mentaal welzijn bij jongeren bespreekbaar maken; Boekenklets, een vrijzinnig humanistische boekenclub; en Lala LoveYou, een podcastreeks rond liefde en relaties.

Vanaf 2022 bundelen we al deze projecten onder de noemer Dwaalzin. De verschillende projecten worden thematisch aangepakt. We proberen maatschappijverandering teweeg te brengen op een positieve manier en zoeken verbinding met elkaar. De samenkomsten van Dwaalzin gebeuren in de huizenvandeMens. Dwaalzin biedt een brede waaier aan projecten aan, met verschillende niveaus van engagement. Op deze manier kunnen deelnemende jongeren zelf kiezen hoe actief de rol is die ze opnemen binnen een project.

Al onze projecten gebeuren dus voor en door jongeren. Dwaalzin schopt al eens graag tegen de schenen om voor zoveel mogelijk jongeren een veilige ruimte te kunnen op-eisen.

Dwaalzin komt op voor gelijkheid, zet zich in voor de LGBTQIA+ community, en vindt het belangrijk dat iedereen het recht heeft om hun eigen geloofsovertuiging te beleven. Individuele keuzevrijheid en maatschappelijke solidariteit zijn de hoekstenen van onze werking. Als jongerenconsulenten coachen we jonge dwalers om hun passies en sociaal activisme optimaal te ondersteunen.

Naar de toekomst toe gaan we verder met projecten die inzetten op de waarden van het vrijzinnig humanisme. We gaan voor duurzame projecten die bijdragen aan een inclusieve maatschappij. Projecten die de ruimte geven aan jongeren om talenten te ontdekken en vaardigheden te ontwikkelen. We gaan uit van gelijkwaardigheid en zelfbeschikking en streven naar een solidaire maatschappij waar iedereen welkom is. Hierbij vergeten we niet om een kritische blik te werpen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Neem alvast een kijkje op onze website: www.dwaalzin.nu en/of op onze sociale media kanalen www.facebook.com/dwaalzin en www.instagram.com/dwaalzin.nu/

*Hilke De Smedt (zij/haar)
jongerenconsulent West-Vlaanderen*

Filosofische boekbespreking - Filo-café 'Salon van Jan & Alleman'

Organisator: Humanistisch Verbond Westhoek
Datum: vrijdag 1 april 2022
Uur: 19u30
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs: 15 Euro p/p inclusief 2 glazen exquise wijn - 5 Euro p/p zonder wijn

HUMANISTISCH VERBOND Westhoek richt een filo-café op waarbij het de bedoeling is om 4-maandelijks een toegankelijk filosofisch boek te bespreken in het 'Salon van Jan & Alleman' ondertussen genietend van een glaasje spraakmakende wijn. Het eerste boek dat hiervoor gekozen werd is 'Vuur' van Prof Dr Ignaas Devisch. Hij is hoogleraar medische filosofie en ethiek aan de Universiteit Gent.

Info: Machteld Coenen, met vermelding met of zonder wijn - humasecretariaat@gmail.com

Bezoek Oudenburg

Organisator: Willemsfonds Veurne-De Panne-Koksijde
Datum: zaterdag 9 april 2022
Uur: 14u
Locatie: Oudenburg met eigen vervoer
Prijs: voor bezoeken en avonddiner nog niet bepaald

De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster.

Info: Julien Demeulenaere - julien.demeulenaere@skynet.be

Lezing 'Borstkanker: van Farao en Horus tot het jaar van de tijger' door prof. dr. em. Jan Lamote, UZ Brussel

Organisatie: Mensen & Wetenschap Westkust i.s.m. Vermeylenfonds en Willemsfonds
Datum: donderdag 14 april 2022
Uur: 14u30
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde Galloperstraat 48
Prijs: 5 € (koffie inbegrepen)/ 3 € voor leden VF, WF en Humanistisch Verbond

Wat beweegt er binnen het domein van de behandeling van borstkanker? De spreker schotelt ons niet alleen de huidige stand van zaken in het onderzoek van borstkanker en de zoektocht naar doeltreffende therapieën voor, Eigen observaties en bedenkingen die jarenlange ervaring als borstoncoloog opleverden komen evengoed aan bod. Een interessant, maar ook boeiend en menselijk verhaal over de meedogenloze ziekte en een onophoudelijk gevecht ertegen.

Info: marc-mortier@telenet.be - 0475 972 198

'Transitie - Onze welvaart van morgen', spreker Dirk Barrez

Organisator: Humanistisch Verbond Westhoek
Datum: donderdag 21 april 2022
Uur: 19u30
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs: leden 3 Euro p/p - niet leden 5 Euro p/p

Dirk Barrez was ruim 20 jaar tv-journalist en reportagemaker voor de VRT met veel aandacht voor onze globaliserende wereld.. Hij is schrijver van achttien boeken en hoofdredacteur van Pala.be, een website die zoekt naar antwoorden voor een meer ecologische, sociale en democratische wereld

Info: Machteld Coenen - humasecretariaat@gmail.com

Uitstap naar Mechelen

Organisatie: August Vermeylenfonds Koksijde
Datum: zaterdag 23 april 2022
Uur: vertrek met de autocar om 7u30 aan het Vrijzinnig Huis - Galloperstraat 48 te Koksijde
Prijs: 50 euro

In de voormiddag brengen we een bezoek aan Brouwerij Het Anker. Deze werd in 1872 een moderne brouwerij dat werkt met stoomketels en het is in 1990 dat het zijn huidige vorm aanneemt. Hier kunnen we ook het middagmaal nemen. (Menu Gouden Carolus). In de namiddag is er een geleid bezoek Kazerne Dossin voorzien. Hier dompelen we ons in in de Belgische geschiedenis van de Holocaust. In het museum vind je getuigenissen van uitsluiting, discriminatie en massageweld, maar ook van hoop en verzet. Om af te sluiten: drankje op de Grote Markt en vertrek in Mechelen omstreeks 18.00 uur

Info: depicker.maurits@skynet.be - 0477 29 38 37

4de Quizt'et

Organisator: Vrijzinnig Huis Koksijde
Datum: vrijdag 20 mei 2022
Uur: 19u30, deuren open 18u45
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs: toegang gratis, deelname quiz 10 euro per ploeg van max. 4 personen

Het wordt een gevarieerde quiz rond een aantal thema's. Iedereen kan meedoen en het is in de eerste plaats de bedoeling dat we een fijne avond beleven. minimum 10 /maximum 15 ploegen, snel zijn is dus de boodschap, prijzen in natura (geen geldprijzen). Ook zij die niet deelnemen aan het spel maar van de gezellige sfeer en van de spanning willen meegenieten, kunnen gedurende het spel rustig een drankje nuttigen aan de bar.

Info en inschrijven: vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com - 058 52 04 61 ten laatste op 6 mei

Lentefeest voor de leerlingen van de scholen van Koekelare, Diksmuide, Gistel en Oudenburg

Organisator: Humanistisch Verbond ouders Koekelare-Diksmuide
Datum: donderdag 26 mei 2022
Uur: 11u00
Locatie: Gemeentelijke feestzaal 'De Balluchon' Moerestraat, 8680 Koekelare
Prijs: Inschrijving kind: 5 euro (ouders lid OVM) of 10 euro (ouders geen lid OVM)

Feestelingen komen onder muziek de feestzaal binnen en daarbij worden hun namen en een foto geprojecteerd. Er zijn optredens van de feestelingen, uitreiking van de geschenken, vorming van de vriendschapsketen en er is mogelijkheid tot deelname aan een betalende receptie.

Info: André Laveyne – 051 58 07 41 - andre.laveyne1@telenet.be - Brugse Heirweg 17, 8680 Koekelare

Lezing 'Je pijn te lijf' door Dr. Leen Vermeulen, Geneeskunde voor het volk

Organisatie: Mensen & Wetenschap Westkust i.s.m. Vermeylenfonds en Willemsfonds
Datum: donderdag 9 juni 2022
Uur: 14u30
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs: 5 € (koffie inbegrepen)/3 € voor leden VF, WF en Humanistisch Verbond

Ieder van ons krijgt weleens met pijn te maken. Maar wat is pijn nu eigenlijk en welke functie vervult ze? De spreker zet alles netjes op een rij en geeft ons inzage in haar praktijk van meer dan 20 jaar als geëngageerd huisarts met als specialisatie (groeps)therapie. Bovendien doorloopt ze met ons haar 'Werkboek' (te koop aangeboden) dat demogelijkheden biedt om vat te krijgen op pijn en ermee om te gaan.

Info: marc-mortier@telenet.be - 0475 97 21 98

Bezoek aan het Paul Delvaux museum met gids

Organisator: Willemsfonds Veurne-De Panne-Koksijde
Datum: woensdag 15 juni 2022
Uur: 14u
Locatie: Delvaux museum in Sint Idesbald
Prijs: 10 €, lagere bijdrage voor inwoners Koksijde

Het Paul Delvaux museum in St. Idesbald toont op meer dan 1000m² aan vernieuwde ruimte de grootste verzameling ter wereld van deze internationaal befaamde kunstenaar. Het museum nodigt je uit om kennis te maken met zijn schilderijen, aquarellen, tekeningen, schetsboeken en etsen. Je wordt ondergedompeld in een poëtische wereld en treft er de vrouwen en geraamten, de neoklassieke architectuur en de treinen die deel uitmaken van de dagdroom van deze wereldbekende artiest.

Info: Patrick Dusart - patrick.dusart@telenet.be

Filosofische boekbespreking thema 'Met elkaar, voor elkaar' van Patrick Loobuyck

Organisator: Humanistisch Verbond Westhoek
Datum: vrijdag 17 juni 2022
Uur: 19u30
Locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde, Galloperstraat 48
Prijs: 15 Euro p/p inclusief 2 glazen exquise wijn - 5 Euro p/p zonder wijn.

Humanistisch Verbond Westhoek richt zijn tweede filo-café in waarbij het de bedoeling is een toegankelijk filosofisch boek te bespreken in het 'Salon van Jan & Alleman' ondertussen genietend van een glaasje spraakmakende wijn. Deze keer werd gekozen voor het boek 'Met elkaar, voor elkaar' van Patrick Loobuyck. Hij is hoogleraar verbonden aan het Centrum Pieter Gillis van de Universiteit Antwerpen.

Info: Machteld Coenen, met vermelding met of zonder wijn - humasecretariaat@gmail.com

Bezoek huisbrouwerij Sint-Idesbald, site Ten Bogaerde + Breugelmaaltijd en degustatie

Organisator: Humanistisch Verbond Westhoek
Datum: zaterdag 18 juni 2022
Uur: 17u00
Locatie: Huisbrouwerij Sint-Idesbald, Ten Bogaerdelaan 10, 8670 Sint-Idesbald
Prijs: leden 27 Euro p/p – niet leden 32 Euro p/p - Inschrijving verplicht, ten laatste op 3 juni.

Hier kan je genieten van een verfrissend lokaal gebrouwen biertje met zicht op de historische site van Ten Bogaerde. De site is een plek waar kunst, erfgoed, natuur en genot elkaar ontmoeten. Een plek die je zintuigen prikkelt in alle betekenissen van het woord. Brouwerij Huyghe brouwt al het bier St. Idesbald en is ook bekend van het bier Delirium Tremens. Na een rondleiding in de huisbrouwerij, kan je genieten van een vers getapt huisgebrouwen biertje en een heerlijk breugelmaaltijd.

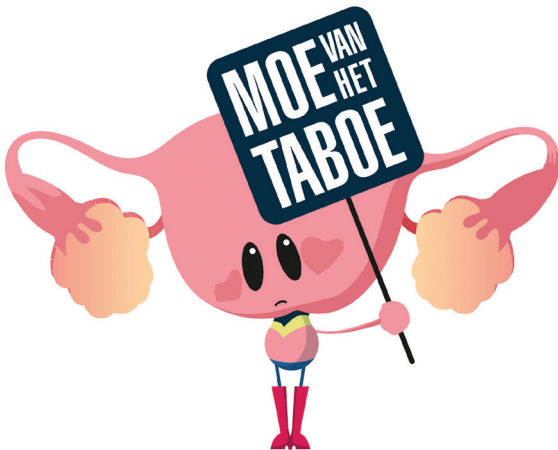
Info: Machteld Coenen - humasecretariaat@gmail.com

ZONDAGEN IN HET VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Elke zondag is het ontmoetingscentrum open van 11u. tot 13.30u. Ideaal voor een gezellige babbel en een drankje!

Menstruatie:moe van het taboe projecten van het huisvandeMens gesteund door de Vrouwenraad

Eén op acht jonge vrouwen heeft te lijden onder menstruatiearmoede. Dit probleem moet op beleidsniveau opgepakt worden maar het is belangrijk een draagvlak te scheppen bij de brede bevolking. Bovendien spelen menstruatie-schaamte en taboe een grote rol.

Of het nu gaat om gebrek aan hygiëneproducten, menstruele klachten, doodgewoon het ongesteld zijn: het thema is moeilijk bespreekbaar in onze cultuur. Een taboe met veel gevolgen.

Menstruatiearmoede wordt bepaald door 'the toxic trio': (on)betaalbaarheid – (gebrek aan) educatie – taboe. Diverse oorzaken vragen dus om diverse oplossingen!

Gesteund door de Nederlandstalige vrouwenraad, gaat deMens.nu/huisvandeMens de strijd aan met dit taboe. Een aantal projecten:

Bloedmooi

De eerste menstruatie. In veel culturen wordt dit speciale moment uitbundig gevierd. Bij ons passeert het meestal in stilte, zelfs in schaamte. Jammer want het kan een aanzet zijn tot positieve, open communicatie. Een gelegenheid om menstruatie als iets normaal te bekijken, voorbij het taboe... En dat is alleen maar mooi, toch?

Bloedmooi zag het levenslicht, een project dat de eerste menstruatie aangrijpt als aanknopingspunt om een positieve, open context te creëren binnen families. In veel culturen is de eerste menstruatie immers een uitdrukkelijk en uitbundig gevierd overgangsrитуeel, terwijl het bij ons vaak in stilte passeert – ideale voedingsbodem voor de schaamtecultuur.

Bloedmooi breekt een lans voor positieve, laagdrempelige overgangsrитуelen bij de menarche. Zo kan gewerkt worden aan een open sfeer en een genormaliseerde beeldvorming. Want de revolutie begint soms doodgewoon... thuis. Binnen de sensibilisatiecampagne werd een folder gerealiseerd, de website www.bloedmooi.be en een filmpje.

Stelletje ongeregeld doorbreekt het taboe

Met Stelletje Ongeregeld gaan we op Facebook de strijd aan. Op tijd en stond worden plezante memes, prikkelende weetjes en grappige filmpjes de wereld ingestuurd om het thema op een luchtige manier onder de aandacht te brengen.

Ook in de 'fysieke' wereld wil het Stelletje uitdagen tot actie. N.a.v. nationale vrouwendag lanceren we deurhangers voor toiletten mét een speciale feature: ze hebben een klein bakje waarin menstruatieproducten kunnen aangeboden worden.

Met deze deurhanger willen we toiletuitbaters (van sportclub over jeugdbeweging tot café) een concrete tool bieden om het thema te normaliseren en in éénzelfde moeite de menstruerende medemens in nood te helpen. Win-win voor iedereen dus!

De deurhangers zijn beperkt herbruikbaar (afneembaar met een vochtig doekje) en kunnen nadien gewoon gerecycleerd worden als karton.

www.facebook.com/stelletjeongeregeld

Bloedhekel aan armoede

In samenwerking met armoedeorganisaties en scholen, zorgen we ervoor dat menstruatiemateriaal terecht komt bij meisjes en vrouwen die moeite hebben om het zelf te kopen. Verschillende huizenvandeMens in Vlaanderen zijn ondertussen van een inzamelbox voorzien waar mensen maandverbanden, tampons en menstruatiecups kunnen doneren. De ingezamelde producten worden geleverd aan sociale instellingen die deze dan op hun beurt verdelen.

Er werd een groot aantal producten aangekocht alsook worden er schenkingen gedaan van o.a. Fenixs. Alle producten zijn steeds welkom in de huizenvandeMens.

Velvet Red Chair

Ontdek de 'Velvet Red Chair', een luisterinstallatie waarin korte getuigenissen van max. 2 minuten over maandstonden te horen zijn. Hoe bespreekbaar is menstruatie in de zorg? Of de gevangenis? Wat doe je als je je regels hebt als topsporter? Hoe voelt het als je cyclus wegvalt door een eetstoornis? ... In deze eerlijke miniverhalen kom je er alles over te weten. De Velvet Red Chair is een rondreizende installatie, te vinden op tal van evenementen.

De luisterstoel kan je gratis ontlennen.

Kom meer te weten via <https://demens.nu/themas/menstruatiearmoede-schaamte/>

August Vermeylenfonds

VIND INSPIRATIE VOOR HET WELKOMSTFEEST VOOR JE KINDJE!

Het huisvandeMens in West-Vlaanderen ontwikkelde een superhandig boekje voor wie zelf een geboorte- of adoptieplechtigheid in elkaar wil steken. Je kan de digitale versie van dit boekje bekijken via de website www.geboorteplichtigheid.be en de gedrukte versie verkrijgen in het huisvandeMens.

Via www.geboorteplichtigheid.be kom je ook meer te weten over de dienstverlening rond geboorte & adoptieplechtigheden van het huisvandeMens.

Verslag lezing van Willem Debeuckelaere

Op donderdag 24 februari 2022 bracht Prof. Willem Debeuckelaere, nationaal voorzitter van het AVF en voorzitter van de Federale Privacy Commissie, de lezing 'De zegeningen van het World Wide Web of de onteigening van het persoonlijk leven' in het VHK.

Het 'systeem' (Facebook, ...) vergeet niets, het weet alles over ons, meer dan wijzelf. Als je de website van om het even welke krant aanklikt, gaan je gegevens ook naar

Facebook. Door overnames is er sinds 2015 nog maar één netwerk: Facebook. Door een lek werden de persoonlijke gegevens van 1,2 miljard mensen door Facebook vrijgegeven.

Er wordt misbruik gemaakt van het systeem om te desinformer en te manipuleren. Edward Snowden onthulde dat de NSA data van Google en Cambridge Analysis gebruikte om het kiesgedrag en zo de verkiezingen te beïnvloeden.

De regels van de databeschermingsautoriteit worden door Microsoft niet nageleefd.

Het begrip 'privacy' is niet nieuw; het werd voor het eerst gebruikt in 1890 door 2 Amerikaanse juristen (Warren en Damais) in 'The Right to Privacy', als reactie op 2 technologische nieuwigheden: de rotatiepers en de fotografie; samen stonden ze aan de wieg van de tabloids. Nu wordt de privacy opnieuw bedreigd door technologische nieuwigheden.

Tegen 2030 wil Europa een internationaal antwoord op poten zetten.

Al je wil weten welke gegevens over jou zijn opgeslagen, kun je het rijksregister raadplegen op de website van de FOD Binnenlandse Zaken, doorklikken naar Mijn Dossier.

Robert Claes

© Christian Asseloos

MENSEN & WETENSCHAP

Viering 15 jaar UPV Westkust

Op donderdag 18 november 2021 was het feest in het Vrijzinnig Huis Koksijde, de thuisbasis van de vrijzinnige verenigingen in onze gemeente.

De lid-vereniging UPV-Westkust vierde er haar 15 jarig bestaan. En dit in aanwezigheid van 67 leden en sympathisanten, die ondanks de waarschuwingen van de Corona-autoriteit, dit feest met hun aanwezigheid luister wilden bijzetten.

In zijn inleiding en verwelkoming wees voorzitter Marc Mortier op de geslaagde samenwerking met het Vermeylenfonds en het Willemsfonds. Hij dankte de leden en sympathisanten voor hun steun, want zonder een trouw publiek is de werking van een organisatie onmogelijk.

Ere-rector VUB, prof. dr. Sylvain Loccufier, in zijn feestrede, sprak zijn waardering uit voor de oprichters en het bestuur van UPV-Westkust. Voor hem is wetenschapspopularisering, als kernwoord voor de missie van UPV, vandaag de dag meer dan ooit aan de orde. Onze samenleving wordt immers geconfronteerd met een aantal nieuwe en belangrijke uitdagingen waarop dringend een antwoord moet worden gegeven. De rol van de wetenschap is hierbij van essentieel belang. Vandaar zijn oproep, enerzijds naar de wetenschappers toe om met hun kennis naar buiten te treden en anderzijds naar de politiek om te luisteren naar en rekening te houden met hun bevindingen. Onze huidige welvaart is een product van jarenlang wetenschappelijk onderzoek.

In zijn lezing '60 jaar economie. Met voortschrijdend inzicht? Op zoek naar de mens' nodigde Marc Mortier de aanwezigen uit tot dieper nadenken over mens en samenleving. Laatstgenoemde staat sterk onder druk door de technologische ontwikkelingen die nieuwe uitdagingen betekenen en die een enorme impact hebben op het leven van de mens in de 21e eeuw.

Tijdens zijn zoektocht naar deze mens ging hij nader in op diens rol als producent, consument en wereldburger.

Een aantal dogma's en drogredenen kwamen aan de orde en werden onverbiddelijk afgewezen.

Hij eindigde zijn lezing met de vaststelling dat een crisis steeds een uitdaging meebrengt waarop passend moet

worden gereageerd. Op elk van ons komt het aan en men moet volgens spreker blijven geloven in het principe van de verbeterbaarheid van de mens en de maakbaarheid van de samenleving.

Na deze lezing werd een receptie aangeboden door UPV Westkust.

© Greta Raeymakers

P.S. Deze lezing was de laatste in haar reeks, georganiseerd door UPV Westkust.

Inderdaad, de Vlaamse Regering heeft de subsidies ten voordele van UPV Nationaal geschrapt, waardoor de werking van het nationaal secretariaat werd lamgelegd. Ook de kernen, zoals UPV-Westkust zullen ophouden financiële steun te ontvangen. Maar in nood kent men zijn vrienden. Zo kwam het Humanistisch Verbond, dat gelooft in de missie en waarde van de 'wetenschapspopularisering' met een reddingsboei.

Voortaan zullen we werken onder een nieuwe naam 'Mensen & Wetenschap' onder de overkoepelende vleugels van het HV. Waarvoor onze waardering en onze dank.

Marc Mortier
voorzitter Mensen & Wetenschap Westkust

August Vermeulenfonds

Artificiële Intelligentie als onderwerp voor een nieuwe start Verslag lezing Toon Colpaert op donderdag 10 februari 2022

Foto: Greta Raymaekers

Het was even bang afwachten. Een eerste lezing in het post-coronatijdperk?

Inderdaad, op donderdag 10 februari 2022 kregen we een passend en stimulerend antwoord.

Op de lezing georganiseerd door 'Mensen & Wetenschap' Westkust i.s.m. het Vermeulenfonds en het Willemsfonds waren niet minder dan 43 leden en sympathisanten aanwezig.

Ze kregen een lezing van hoge kwaliteit wat bleek uit de volgehouden aandacht (ongeveer twee uur) en de achteraf gestelde vragen.

De spreker, de econoom Toon Colpaert, behandelde met zijn ppt-presentatie op de achtergrond, de problematiek van de artificiële intelligentie in het lang en in het breed.

Met een groot aantal praktische voorbeelden – uit het leven gegrepen – wist hij zijn publiek mee te voeren op een rijke ontdekkingstocht over alles wat we nog aan toepassingen van A.I. mogen verwachten en dat is heel wat.

Hoe zal de hedendaagse mens reageren op de talrijke uitdagingen die ons te wachten staan ?

Belangrijk is hier precies te weten welke de mogelijke invloeden kunnen/zullen zijn. Vooruitzien is ook hier de boodschap. Zo zal de digitalisering van de economie de arbeidsmarkt compleet omgooien. Jobs zullen verdwijnen en andere zullen ontstaan.

Omscholing, levenslang en levensbreed leren zijn onontbeerlijk. Persoonlijke verantwoordelijkheid, maar ook deze van de gemeenschap/de overheid (o.a. onderwijs) en het bedrijfsleven dat hierin achterblijft.

Bijzondere aandacht ging naar (de toepassing) algoritmes op basis van big data. Het is indrukwekkend, zelfs onrustwekkend welke informatie over elk van ons op diverse plaatsen is opgeslagen. Om te gebruiken om een doel te bereiken en dat is hoofdzakelijk interesse opwekken en 'verkopen'.

Een algoritme is hierbij een soort stappenplan vol codes en wiskundige formules om een opdracht tot een goed einde te brengen.

Het gebruik ervan moet streng worden gereguleerd om een aantal misbruiken te voorkomen.

A.I. is het automatiseren van denkkraft maar binnen het ruimere kader van menselijke intelligentie en wijsheid.

De reactie van de mensen is uiteenlopend, maar steeds ervaart men schrik voor het onbekende en weerstand tegen de verandering.

De ontwikkeling kan echter niet worden gestopt, nogmaals een streng (wettelijk) kader is noodzakelijk.

Gevaarlijk is de ongecontroleerde machtsconcentratie bij bepaalde individuen resp. organisaties (vb. het Bezos-imperium).

Algoritmes worden gebruikt om in de plaats van mensen (zoals vroeger) te beslissen over een aantal zaken. Bijvoorbeeld het al dan niet toekennen van een lening, het preselecteren van kandidaten voor een job,...

Hier is ethische waakzaamheid geboden. Menselijke intelligentie moet worden gehumaniseerd; artificiële intelligentie ethisch gefundeerd.

Ook robots zijn van uitzonderlijk belang en bieden nieuwe kansen.

Onder de belangrijkste vaardigheden die in de toekomst zullen gevraagd worden aan de kandidaten voor een job onthouden we 'het oplossen van complexe problemen, kritisch denken, creativiteit, managen van mensen, ...'

Het wordt dus een andere wereld waarin elke burger zijn/haar plaats zal moeten vinden. Belangrijk is voor ons, vrijzinnig humanisten, wat ons als mens uniek maakt en dat de authenticiteit van de mens wordt behouden.

Marc Mortier

ROBERT B. CIALDINI

Invloed

De zeven geheimen van het overtuigen

Ooit zich achteraf afgevraagd waarom een bepaalde beslissing werd genomen, wellicht onder druk van een 'overtuigende' beïnvloeding, die achteraf niet zo goed was? Maar hoe werkt de techniek van het overtuigen van mensen? Hoe kunnen we anderen overtuigen, maar vooral hoe worden we zelf (veelal ongemerkt) overtuigd? Een interessante problematiek.

In zijn internationale bestseller, met een oplage van meer dan 5 miljoen exemplaren, geeft professor Cialdini (prof. Psychologie en Marketing aan de Arizona State Univ.) een antwoord op die vraag.

Als academicus beperkte de auteur zijn onderzoek niet tot traditionele (laboratorium)onderzoeken.

Hij onderzocht in de echte wereld de rol van de overtuiging en de invloed op de menselijke interactie. Nauwe en opgevolgde contacten met verkopers verschaften meer duidelijkheid en inzicht.

In zijn boek geeft hij ook ruimte voor reacties van lezers (bij een vorige editie) en voorziet deze nuttige informatie van de nodige commentaar.

Het valt op te merken dat de gebruikte technieken om te overtuigen en de voorbeelden ervan soms bij ons nog onbekend zijn, maar effectief worden gebruikt in de VS. Maar laten we niet vergeten dat 'de wind uit het westen' komt. Een verwittigd persoon

Het geheel van beïnvloedingstechnieken splitst de auteur op in 'zeven geheimen', die hij nader ontleedt en van commentaar voorziet.

Het betreft:

- de wederkerigheid: eerst iets (klein) geven om later iets groter te kunnen (ver)krijgen
- de sympathie: het verhaal van de vriendelijke dief
- de sociale bewijskracht: 'iedereen' doet het zo, waarom zouden we het anders doen?
- de autoriteit: belangrijke/deskundigen zeggen ons voor hoe het moet.
- de schaarste: de beslissing wordt voorgesteld als een enige kans/opportunititeit.
- het commitment en de consistentie: uit voorgaanden volgen logische conclusies
- de eenheid: het groepsdenken op zijn best; we voelen ons thuis in eigen groep.

Cialdini voegt aan de nieuwe editie een hoofdstuk toe, dat is gewijd aan 'de primitieve volgzaamheid in een geautomatiseerd tijdperk'. In een door de mens zelf ontwikkelde overgecompliceerde samenleving valt men vaak terug op primitieve reacties, gewoon omdat men de tijd noch de mogelijkheid heeft alle elementen

in overweging te nemen. Een terechte vaststelling en tegelijk waarschuwing.

We kunnen besluiten dat het boek van Cialdini ons een goed inzicht verschaft in de wereld van de beïnvloeding. Meer dan 500 p. doornemen is niet voor iedereen weggelegd.

Toch kan men de essentie van het boek terugvinden in de na elke hoofdstuk gegeven 'samenvatting'. Op basis van deze info kan men oordelen of het de moeite loont de volledige tekst na te lezen.

Nobelprijswinnaar prof. Daniel Kahneman heeft alle lof voor de auteur, die 'het mogelijke heeft gedaan; hij heeft zijn meesterwerk verbeterd'. Voor ons volstond deze appreciatie om het boek te lezen.

Marc Mortier
voorzitter

Mensen & Wetenschap Westkust

ROBERT B. CIALDINI

INVLOED

**DE ZEVEN GEHEIMEN VAN HET
OVERTUIGEN**

AMSTERDAM 2021

526 P.

ISBN 978 94 027 0878 3

Activiteit in het
Vrijzinnig Huis Koksijde

VRIJDAG 20 MEI 2022

Kwisploegen van 4 personen • Minimum 10 / maximum 15 ploegen
Snel zijn is dus de boodschap!

praktisch

deuren: 18.45u. - start: stipt 19.30u.

Inschrijven vóór 6 mei 2022

locatie: Vrijzinnig Huis Koksijde
Galloperstraat 48 - 8670 Koksijde

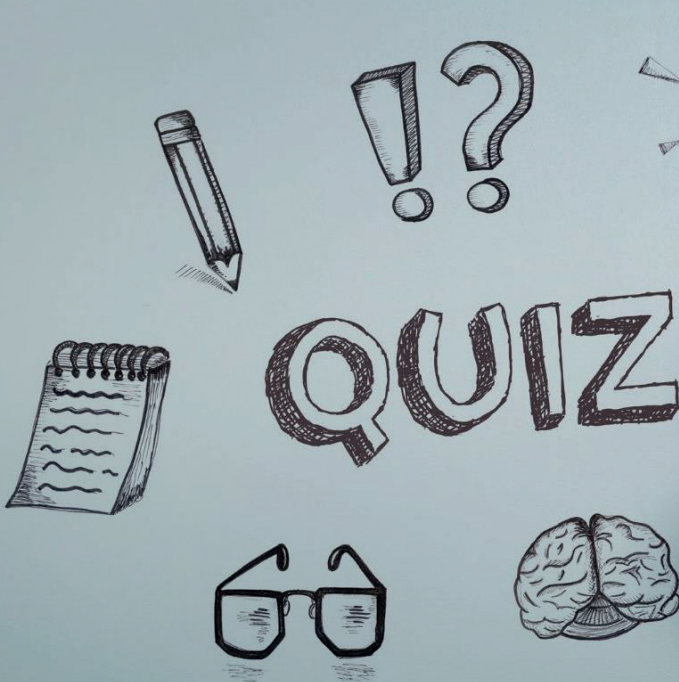
voorafbetalen Vrijzinnig Huis Koksijde
BE 81 0012 6878 1824

toegang: gratis
deelname kwis: €10 per ploeg

met vermelding:
4^e QUIZT 'ET + naam kwisploeg

contactpersoon Joeri Stekelorum
☎ 0494/53 28 63
vrijzinnghuiskoksijde@gmail.com

prijzen in natura (geen geldprijzen)
ALTIJD PRIJS !!!!!

Ook zij die niet deelnemen aan het spel maar van de gezellige sfeer en van de spanning willen meegenieten, kunnen gedurende het spel rustig een drankje

In de kijker

We mogen gerust zeggen dat André Laveyne een éminence grise van de vrijzinnigheid in de Westhoek is! Met een jarenlange staat van dienst bij het Willemsfonds en de Oudervereniging voor Moraal toont hij zich als een onverzettelijk bakken van het vrijzinnig humanisme in zijn thuisbasis Koekelare. André werkt graag in stilte achter de schermen, maar voor één keer zetten we hem graag in de kijker.

André Laveyne

Vertel eens, wie is André Laveyne?

Ik ben een geboren en getogen Koekelarenaar. Van 1978 tot 1981, de eerste jaren van mijn huwelijk, heb ik eventjes elders gewoond, maar eigenlijk mag je gerust stellen dat ik diep geworteld ben in de Koekelaarse aarde sinds 29 april 1949, de dag waarop ik geboren ben. Tot 1956 ging ik naar de lagere school in Koekelare, waarna ik naar de Rijksmiddelbare school ging. Waar? In Koekelare natuurlijk! (lacht). Daarna mocht ik naar het pas opgerichte Atheneum van Diksmuide. Naar school gaan ging me goed af, ik deed dat graag. Toen ik de middelbare schoolpoort achter me dicht sloeg, trok ik naar de universiteit. In Gent ging ik ontwikkelingspsychologie en criminologie studeren. In die tijd was de legerdienst nog verplicht. Met mijn diploma op zak ging ik eerst 15 maanden mijn diensten bewijzen bij het leger, pas daarna begon ik aan een lange carrière. Eerst kreeg ik enkele tijdelijke opdrachten bij het PMS (nu heet dat het CLB), daarna kreeg ik een vaste job als leraar opvoedkunde en psychologie aan de Rijksnormaalschool van Brugge. Dat was in november 1976, en ik ben er gebleven tot 1 mei 2009, de dag waarop ik met pensioen ging. Ondertussen was ik van 1993 tot 1995 directeur van het Atheneum in Koekelare, waarvoor ik een opleiding onderwijswetgeving volgde.

In 1995 werd Howest opgestart, een fusie van 5 West-Vlaamse Hogescholen. Ik kreeg de keuze: ofwel keerde ik terug naar de Hogeschool, ofwel koos ik voor de functie van directeur. Ik koos het eerste, want in het secundair onderwijs had ik een tijdelijk statuut, terwijl ik aan de Hogeschool vastbenoemd was. Tot aan mijn pensioen gaf ik les over onderwijswetgeving en onderwijsorganisatie aan alle laatstejaars in de lerarenopleiding. Ik was er ook verantwoordelijke voor de leerkrachtenopleiding en voor de integrale kwaliteitszorg van het departement onderwijs.

Amai, da's een hele boterham!

Ja, maar dat is niet alles! (lacht) Ik kan nog het één en ander vertellen over mezelf. Zo ben ik getrouwd met Gerda, die les gaf in het Buitengewoon Onderwijs De Vloedlijn in Oostende. Mijn oudste dochter geeft niet-confessionele zedenleer in de basisscholen van Brugge-Manitoba, Torhout en Lichtervelde. Mijn jongste dochter – die trouwens ook al eens aan bod kwam in deze rubriek! – is klinisch psychologe. Zij werkt bij Kompas vzw in Kortrijk, waar ze jongeren met een verslavingsproblematiek begeleidt.

Van waar komt jouw vrijzinnig engagement, André?

Ik ben geboren in een traditioneel christelijk gezin. Ja ja, ik heb nog mijn eerste en plechtige communie gedaan! Toen ik 14 jaar werd, liet mijn moeder me toe om zelf een keuze te maken. Gaandeweg koos ik voor een eigen interpretatie van zingeving, los van de christelijke dwang. Zo werd ik vrijzinnig humanist. Als student engageerde ik mij voor het Willemsfonds van Koekelare, en later werd ik lid van de Oudervereniging voor Moraal.

Je bent ondertussen gepokt en gemazzeld door het vrijzinnig humanisme. Hoe belangrijk is je levensbeschouwing voor jou?

Het is mijn manier van leven geworden. Verdraagzaamheid vind ik heel belangrijk! Met een open blik naar andersdenkenden kijken, is voor mij een essentieel kenmerk van het vrijzinnig humanisme. Dat houdt me niet tegen om voor mijn visie en standpunt uit te komen, om mensen te wijzen op hun soms zeer enge denkbeelden over mens en maatschappij, en hun aangeboren of aangeleerde onverdraagzaamheid.

Heb je 'n levensmotto?

Kort samengevat: 'Doe wel en zie regelmatig om'. Dat betekent dat ik er sta voor mijn medemens, zowel op spiritueel als materieel vlak. Ik help graag op beide terreinen,

zowel bij het verwerven van inzichten en overtuigingen, als bij het tegemoet komen aan materiële noden. Ik draag solidariteit hoog in het vaandel!

Solidariteit, nog zo'n belangrijke vrijzinnig humanistische waarde! Hoe vertaal jij vrijzinnig humanisme in je dagelijks leven?

Ik probeer altijd eerlijk, tolerant en begripvol te zijn, zelfs tegenover mensen die niet op mijn golflengte zitten. Discussies over bepaalde thema's ga ik niet uit de weg. Persoonlijke vrijheid, religie, tolerantie... noem maar op, ik praat er graag over. Uiteindelijk kom ik steeds uit bij mijn vrijzinnig humanistische visie.

Welke normen en waarden vind je belangrijk? Wat gaf jij mee aan je kinderen?

Eerlijkheid en rechtvaardigheid! Eerlijk zijn in handelen, in overtuiging, in interactie met anderen. Ook rechtvaardigheid is belangrijk in contact met de ander. Je moet iedereen gelijke kansen geven. Mijn dochters kregen die principes met de paplepel mee en met grote trots stel ik vast dat ze dit goed toepassen in hun leven. Ze zijn allebei vrijzinnig humanistisch opgevoed, en ze noemen zich nu nog steeds overtuigd vrijzinnig humanist.

Ben je ooit van mening veranderd over een fundamentele kwestie in je leven?

Ja, eigenlijk wel. Zoals ik al zei, tot mijn 14de was ik een gelovige jongen. Ik ging naar de mis, ging biechten, enzovoort. Toen mijn moeder me vrij liet om zelf een mening te vormen, keerde het tij. En zie nu! (lacht)

Wat is je link met het VHK?

Aan de ene kant ben ik als voorzitter van het Willemsfonds Koekelare en van de Oudervereniging voor Moraal met twee verenigingen uit de Westhoek vertegenwoordigd in het Vrijzinnig Huis. Aan de andere kant ben ik van bij de start betrokken bij de redactie van De Sprokkel. Bij De

Sprokkel kan ik alles kwijt over de verenigingen die me zo nauw aan het hart liggen, ik kan mensen informeren en onze realisaties tonen. Een win-win!

Wat zou je graag nog willen verwezenlijken?

Ach, op mijn leeftijd en met mijn gezondheid... Ik blijf me inzetten voor het jaarlijkse Lentefeest in Koekelare, da's zeker. Ik hoop dat er in het bestuur van OVM iemand is die die rol met evenveel enthousiasme van me wil overnemen.

Nog even over de actualiteit, André. Hoe kijk jij naar de coronacrisis?

't Is een complex gegeven. Het virus kwam uit het niets, plots werden oudere en zwakkere mensen met een ziekenhuisopname, of zelfs de dood, bedreigd. De hoge besmettingscijfers waren te danken aan de terugkeer van reizende mensen. Zij brachten het virus onbewust mee uit vakantieoordelen die een broeihaard vormden voor corona. De regering nam maatregelen, soms tegenstrijdige, en dikwijls niet in overeenstemming met wat de experts vertelden. Gelukkig, toen de vaccinatiecampagne gestart werd, beterde de situatie. Ik vind het jammer dat sommige mensen weigeren om zich te laten vaccineren. Ik noem dat een soort misplaatst egoïsme: mijn lichaam, mijn vrijheid. Ook bepaalde religies zijn gekant tegen vaccinatie. Ik heb me met volle overtuiging laten vaccineren, omdat ik bezorgd ben om mijn medemens. De wetenschap leert elke dag bij over het virus. Misschien wordt het in de toekomst beheersbaar door een jaarlijkse vaccinatie. We laten onze kinderen toch ook inenten tegen polio of rode hond? En hoeveel volwassenen laten zich inenten tegen griep? Waarom dan geen coronavaccin nemen? Ik hoop dat iedereen voldoende medemenselijkheid aan de dag legt om een (jaarlijks) coronavaccin te overwegen.

Bedankt voor je tijd, André!

Nele Deblauwe

'de mens is de maatstaf van alle materiële en digitale verwezenlijkingen, ... maar blijft participierend onderdeel van alle levende wezen.'

(gdm, met Protagoras van Abdera als inspirator)

Gustaaf de meersman

Nieuwe dichtbundel

LICHT & KLEUR R_EVOLUTIE_HOOP

**Bericht aan
de redactieleden**

JAARPLANNING - DEADLINES
Respecteer deze deadlines voor
het toesturen van gegevens:
Editie juli-augustus-september 2022
Zondag 15 mei

Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 52 08 94
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

huysvandeMens Diksmuide
Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Willemsfonds Nieuwpoort
contactpersoon: Maurice
Bellefroid, Recllettenstraat 41,
8620 Nieuwpoort | Tel. 058 23 60 56
Gsm 0475 66 43 42
info@willemsfondsnieuwpoort.be

**Willemsfonds
Veurne-De Panne-Koksijde**
contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek
contactpersoon: Annie Decler
14^e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

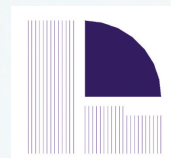
**Humanistisch Verbond
Westhoek**
contactpersoon:
Bernard Van den Haute
Veldstraat 81
8660 Adinkerke
0491 622 955
bvdhaute@gmail.com

**Humanistisch Verbond
Koekelare-Diksmuide**
contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

**Uitstraling permanente vorming
Westkust**
contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
marc-mortier@telenet.be

Comité vzw Panne Instituut
contactpersoon:
Eddy Deboyser
Duinhoekstraat 98
8660 De Panne
Tel. 058 41 22 19
Gsm 0473 89 39 14
deboyser.eddy@skynet.be

August Vermeylenfonds

**Vermeylenfonds
Koksijde-Oostduinkerke**
contactpersoon: Maurits
De Picker, Koninklijke Baan
190A/301, 8670 Koksijde
Gsm 0477 29 38 37
depicker.maurits@skynet.be